

Årsmelding 2014

Banksjefen har ordet	side	4
Nøkkeltal	side	5
Melding frå styret	side	6
Generelt	side	6
Strategiplan 2011-2015	side	6
Eigarstyring og selskapsleiing	side	6
Hovudtrekka i den økonomiske utviklinga	side	7
Sparebankane i Noreg	side	7
Samfunnsengasjement	side	7
SpareBank 1 Lom og Skjåk si verksemd i 2014	side	8
Aktivitet gjennom året		
Rekneskapen	side	8
Framleis drift		
Resultatrekneskapen		
Forslag til disponering av overskot		
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter		
Provisjonsinntekter og inntekter frå banktenester		
Driftskostnader		
Balansen	side	10
Forvaltningskapitalen		
Utlån og garantiar		
Verdisetjing av utlån		
Misleghald og tapsutsette engasjement		
Innskot		
Verdipapir		
Eigenkapital og kapitaldekning		
Innskot målt mot utlån		
Funding elles		
Intern kontroll og risikostyring	side	11
Generelt		
Basel II og CRD-IV		
Operasjonell risiko		
Kredittrisiko		
Valutarisiko		
Rente- /kursrisiko		
Likviditetsrisiko		
Strategisk risiko		
Tilsette	side	13
Personalet		
Likestilling		
Arbeidsmiljø		
Diskriminering		
Ytre miljø	side	13
Klimautfordringane		
SpareBank 1 Alliansen	side	14
Eiendomsmegler 1	side	15
Lom og Skjåk Sparebank næringslivsfond	side	15
Framtida	side	15
Takk til forretningskontaktar, tillitsvalde og tilsette	side	16
Resultatregnskap pr. 31.12.2014	side	17
Balanse pr. 31.12.2014	side	18
Kontantstrømanalyse	side	19
Noter til årsregnskapet for 2014	side	20
Revisjonsberetning	side	46
Melding frå kontrollkomiteen	side	48
Erklæring frå styrets medlemmer og adm. banksjef	side	49
Lokalt næringsliv	side	50
Forstandarskap/tillitsvalde	side	52
Støttespelar for lokalsamfunnet	side	53
Historisk rekneskap 1874-2014	side	54

SpareBank 1 Lom og Skjåk legg for året 2014 fram eit godt resultat. Banken hadde ekstraordinære inntekter i 2014 i form av utbytte frå SamSpar Bankinvest II A/S og ein stor gevinst ved sal av aksjane våre i Nets A/S. I tillegg mottok vi stort utbytte frå Samarbeidende Sparebanker A/S. Styresmaktene vil at bankane skal styrke eigenkapital og kapitaldekning for å tilpasse seg krava framover, noko vår bank greier med god margin, med bakgrunn m.a. i desse inntektene.

TNS Gallup gjennomførte kundetilfredsundersøking både i privatmarknaden og i bedriftsmarknaden i Samarbeidende Sparebanker i 2014, der banken vår var av dei bankane som har dei mest tilfredse kundane. Honnør for dette går til dei tilsette i banken, som står på for arbeidsgjevarane sin kvar dag heile året. Det vart også gjennomført ei organisasjonsundersøking, og det er gledeleg å registrere at medarbeidarane våre er godt tilfredse med arbeidsplassen sin.

Aktiviteten har vore stor. Banken har god inntening og god vekst – langt over nivået i den generelle bankmarknaden. Vi tek stadig marknadsdelar, og det er god tilstrøyming av nye kundar. Det er viktig at banken viser til vekst og utvikling. Dette styrkar evna vår til å møte dei marknadene banken er representert i. Med kontor på Dombås har vi stor tru på vekst i nye marknader på Lesja og Dovre. Her tilsette banken ny leiarskap for kontoret i 2014, som vi ønskjer lykke til framover.

SpareBank1 Lom og Skjåk tilset stadig nye medarbeidarar. Banken hadde ved årsskiftet 49 kompetente og motiverte medarbeidarar. Bemanninga i Lom vart styrka med to nye. Eg vil nytte høvet til å ønskje dei nytilsette velkomne.

Fire nytilsette i 2013 gjennomførte i 2014 autorisasjonsløypa for finansiell rådgjeving. SpareBank 1 Lom og Skjåk har nå 27 medarbeidarar som har teke teoritisk og praktisk prøve, og som nå har fått tittelen autorisert finansiell rådgjevar. Banken satsar på å styrke kompetansen til rådgjevarane for å forsterke kvaliteten i dialogen med kundane våre.

Bankmarknaden er prega av store endringar som følge av nye krav frå styresmaktene og digitalisering av banktenester. Dette er svært aktuelt for å tene kundane våre – og ikkje minst "fjernkundane" vi har i porteføljen vår.

Alle bankane i SpareBank 1-alliansen skal følgje opp og ha same målområde når det gjeld å styrkje SpareBank 1 sin preferanse og posisjon i marknaden når kvardagsbanktenester i stor grad blir flytt over til digitale kanalar. Bankane opplever endra kundeåttferd, med nedgang i bruk av kontora våre. Da blir den viktigaste marknadskampen å vinne digitale kundar med dei enklaste digitale løysingane i bransjen.

SpareBank 1 Lom og Skjåk har dei siste 10 åra oppgradert banklokala – både eigne og leigde. Vågå-avdelinga vil få nye lokale i mai 2015, moderne og tidsriktige lokale eg håpar dei tilsette og kundane våre vil setje stor pris på.

SpareBank 1 Lom og Skjåk er ein aktiv samtalepart og støttespelar for næringslivet i bygdene våre. Ei målsetting for banken er å bidra til å sikre gode arbeidsplassar og vere eit naturleg kontaktpunkt og ei støtte ved etableringar av nye arbeidsplassar.

Eg vil nytte høvet til å takke alle tilsette for ein storarta innsats for banken i 2014. Samtidig vil eg takke våre samarbeidspartnarar, kundar og tillitsvalde for året vi nå har lagt bak oss. Eg vil også rette ein stor takk til styret i banken.

Til slutt vil eg ønskje alle eit riktig godt år i 2015.

Arne Henning Falkenhaus
Adm. banksjef

Tall i tusen kroner	2014	2013	2012	2011	2010
Forvaltningskapital	4.643.958	4.187.461	3.909.269	3.747.240	3.634.560
Overført til Boligkreditt (BK)	818.147	845.495	663.100	521.950	410.151
Garantier for valutalån (VL) - pålydende	190.622	204.953	215.163	220.830	219.532
Forvaltningskapital inkl. BK og VL	5.652.727	5.237.909	4.787.532	4.490.020	4.264.243
Brutto utlån (til kunder)	3.910.871	3.426.410	3.331.873	3.159.759	3.088.942
Brutto utlån (til kunder) inkl. BK og VL	4.919.640	4.476.858	4.210.136	3.902.539	3.718.625
Innskudd fra kunder	3.176.677	2.809.162	2.549.823	2.375.228	2.111.137
Resultat underliggende drift eks. tap	47.045	49.925	44.381	41.283	49.622
Tap på utlån	10.710	19.326	22.788	7.048	13.626
Resultat underliggende drift inkl. tap	36.335	30.599	21.593	34.235	35.996
Resultateffekt fra verdipapirer	15.520	27.379	14.660	1.668	25.230
Resultat før skatt	75.973	57.977	36.253	35.903	63.019
Resultat etter skatt	63.229	47.561	27.851	25.045	50.338
Egenkapital	560.479	497.750	453.102	426.001	402.705
Rentenetto	1,91 %	2,02 %	2,07 %	1,98 %	2,22 %
Provisjon og gebyr i % av gj. forv. kap.	0,76 %	0,80 %	0,73 %	0,63 %	0,67 %
Driftskostnader i % av gj. forv.kap.	1,58 %	1,55 %	1,61 %	1,45 %	1,38 %
Driftskostnader i % av sum driftsinntekter, eks. verdipapir	49,65 %	50,74 %	53,02 %	50,98 %	42,55 %
Tap i prosent av brutto utlån	0,27 %	0,56 %	0,68 %	0,22 %	0,40 %
Avsetning til tap i % av brutto utlån	1,11 %	1,28 %	2,13 %	1,88 %	1,89 %
Egenkapitalandel i balanse	12,07 %	11,89 %	11,59 %	11,37 %	11,08 %
Egenkapitalavkastning før skatt	14,24 %	12,04 %	8,15 %	8,56 %	16,40 %
Kapitaldekning	17,82 %	19,91 %	19,74 %	17,93 %	14,91 %
Kjernekapitaldekning	17,15 %	19,91 %			
Ren kjernekapitaldekning	17,15 %	15,19 %			
Utlånsvekst (eks. tapsavsetninger)	14,14 %	2,84 %	5,45 %	2,29 %	14,43 %
Utlånsvekst inkl. BK og VL	9,89 %	6,34 %	7,88 %	4,95 %	11,70 %
Innskuddsvekst	13,08 %	10,17 %	7,35 %	12,51 %	7,15 %
Innskudd i % av utlån	81,23 %	81,99 %	76,53 %	75,17 %	68,37 %
Endring forvaltningskapital	10,90 %	7,12 %	4,32 %	3,10 %	11,51 %
Brutto utlån næring	41,13 %	39,37 %	38,74 %	37,97 %	38,13 %
Brutto utlån privat	58,87 %	60,63 %	61,29 %	62,03 %	61,87 %
Antall ansatte	49	46	46	45	41
Antall årsverk*	47	44	43	43	39

*inkl 3 i permisjon i 2014

Generelt

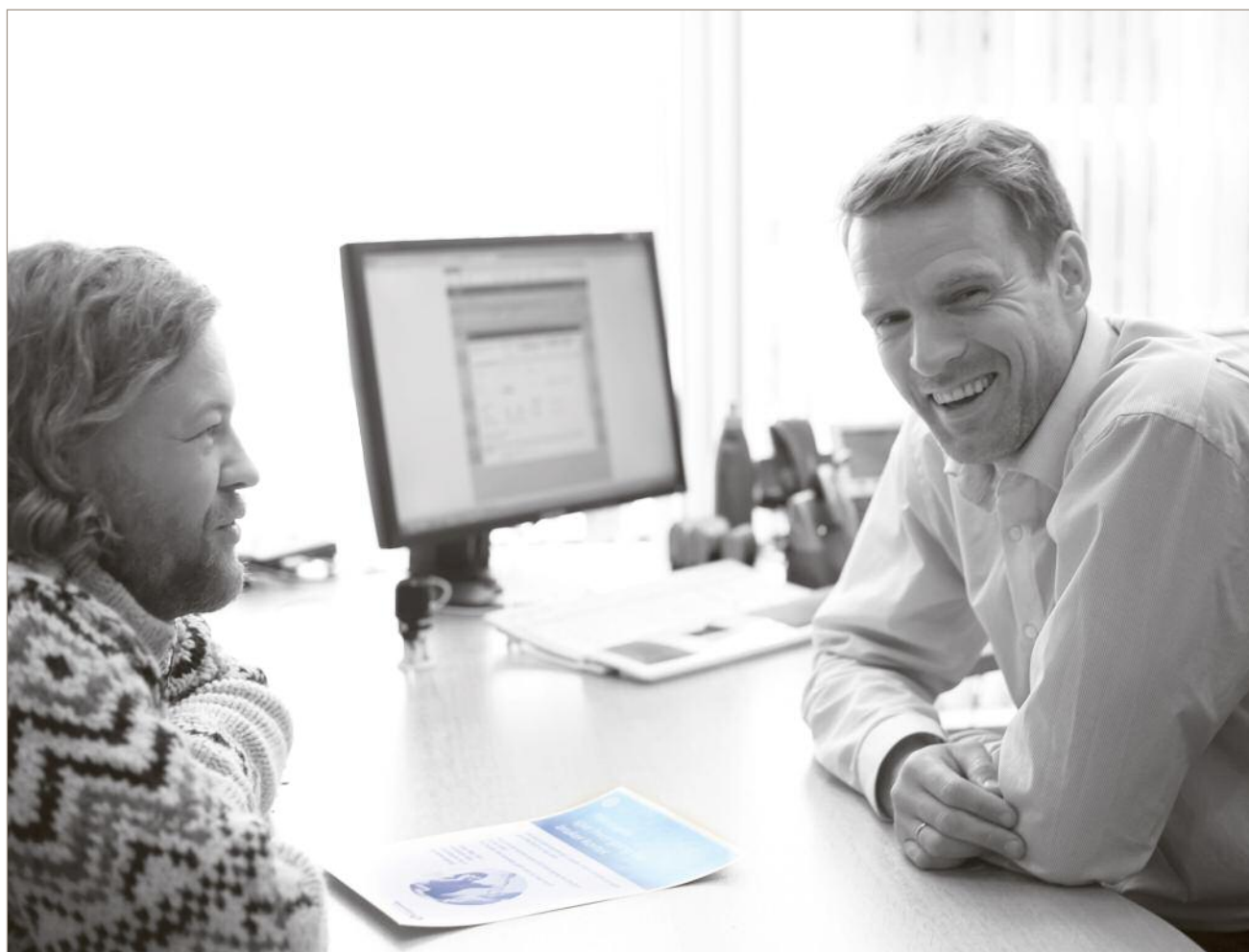
Banken vart stifta i 1873, og vart dermed 140 år i 2013. Det er avgjerande at banken er ein kundeorientert, sjølvstendig og attraktiv sparebank med lokal forankring. Sparebank 1 Lom og Skjåk skal vere ein kostnadseffektiv bank, og skal gjennom alliansen med SpareBank 1 Gruppen ta ut dei fordelane samarbeidet gjev på produkt, innkjøp, utvikling og kompetanse. Banken skal gjennom alliansen skaffe, selje og levere finansielle tenester og produkt og ta ut stordriftsfordelar i form av lågare kostnad og/eller høgare kvalitet slik at kundane får den beste rådgjevinga og dei beste tenestene til konkurransedyktige vilkår. Vi har hovudkontor i Lom og avdelingskontor i Bismo, Vågåmo og på Dombås.

Strategiplan 2011-2015

Styret vedtok ein ny strategiplan for SpareBank 1 Lom og Skjåk i oktober 2011. Planen gjeld for perioden 2011–2015 og er utarbeidd i nært samspel med dei tilsette.

Strategiplanen skal vere ein reiskap for styret og tilsette og leggje føringar for drifta av banken og strategiske vegval i dei nærmaste åra. Strategiplanen skal gje ei retning og avklare sentrale strategiske tilhøve.

Ei overordna målsetjing er å gjera strategidokumentet mest mogleg tilgjengeleg og konkret slik at alle kan få eigarskap til – og identifisere seg med – dei vegvala som blir kommuniserte i dokumentet. Strategiplanen er oppe til drøfting vår og haust på strategisamlinger der styret og leiargruppa i banken deltek. Som ledd i tilpassing til nye, regulatoriske krav vart måltala i strategien reviderte på styreseminaret i mai 2013. Etter ny strategisamling i oktober 2014 tok vi inn eit punkt om sjølvbetente banktenester. Bankmarknaden er prega av store endringar, med bakgrunn i nye krav frå styresmaktene og digitalisering av banktenester.

Eigarstyring og selskapsleiing

SpareBank 1 Lom og Skjåk har utarbeidd egne retningslinjer for eigarstyring og selskapsleiing. Retningslinjene skal sikre tillit til styret og leiing, og leggje grunnlaget for langsiktig verdiskaping til beste for banken, tilsette og andre interessentar. Retningslinjene vart evaluerte av styret den 25.10.2013. Dette førte ikkje til vesentlege endringar.

Hovudtrekka i den økonomiske utviklinga

Hos Noregs handelspartnarar har veksten samla sett vore lågare enn venta, og utsiktene er noko svakare enn vi tidlegare har rekna med. Styringsrentene er nær null hjå våre handelspartnarar. Den europeiske sentralbanken sette ned styringsrenta til 0,05 % i starten av september 2014 og varsla samtidig at det vil kome fleire pengepolitiske tiltak. Marknadsaktørane forventar at renteoppgangen er skyvd lenger fram i tid.

I Noreg har styringsrenta vore stabil på 1,50 % sia mars 2012, men i desember 2014 sette Noregs Bank ned styringsrenta med 0,25 % til 1,25 %. Vi ventar enda to rentereduksjonar til i 2015. Krona har vorte betrakteleg svekka. Dette styrkar eksportindustrien, men importvarene og feriar i utlandet blir dyrare. Oljeprisen er under det halve i høve til toppnoteringar. Den beste bustadlånsrenta i mange bankar er nå under 3 %.

Veksten i norsk økonomi, målt ved kvartalsvis nasjonalrekneskap, var sterkare enn venta i andre kvartal. Kva statusen blir for 2014, er usikkert. Oljeindustrien har tilbakegang når det gjeld investeringar og tal på sysselsette. Oslo Børs held seg bra oppe – noko som tyder på god aktivitet i den delen av industrien som ikkje er oljerelatert.

Den registrerte arbeidsløysa har vore relativt stabil og litt lågare enn venta, men er venta å auke noko framover. Bustadprisane har teke seg opp og auka noko meir enn rekna med. Den låge renta stimulerer til vekst i bustad-marknaden, samtidig som det blir bygt for få nye bustader, langt under den reelle etterspurnaden.

Bustadprisane er venta å vekse med om lag 4 % årleg framover. Gjeldsveksten er venta å avta noko, men det er usikkert om gjelds- og rentebelastninga for hushaldningane vil halde fram å auke, jf. sitat frå Noregs Bank i Pengepolitisk

Rapport 3/14. Veksten i norsk økonomi er venta å bli på 2,25 % i 2014 og 2015, i eurolanda på ca. 3 %.

I Nord-Gudbrandsdalen har lokalt næringsliv hatt ei blanda utvikling også i 2014. Ei stor produksjonsbedrift, Lom Møbelindustri A/S gjekk konkurs på slutten av 2013. Desse arbeidsplassane er vanskelege å erstatte i nærområdet vårt. Reiselivsnæringa varslar om ein god sesong med auke i besøkstal og omsetning. Innan landbruket har det vore registrert fleire gardsoverdragingar enn normalt, noko som kan skuldast nye skattereglar. Vidare tyder endra forbruksmønster på at detaljhandelen står framfor utfordringar med tilpassing til auka netthandel, samstundes som auka aktivitet innan reiselivsnæringa også er positiv for varehandelen. Konkurransen innan varehandelen er hard.

Norske bankar har god tilgang på finansiering, og prisane på dette har gått betydeleg ned i 2014.

Rentene til hushaldningane er nå rekordlåge. For føretak har utlånsrentene våre vore stabile, men vi ventar nedgang framover. Utlånsmarginane til bankane har vore litt høgare enn tidlegare rekna med.

Sparebankane i Noreg

Norske sparebankar er ei sterk, effektiv og veldriven næring. Den utgjer ein heilt naudsynt del av infrastrukturen og opererer i nært fellesskap med lokalsamfunna rundt seg. Kjennskap til lokalmarknaden og kompetansen til medarbeidarane gjev sparebankane eit konkurransefortrinn i marknaden.

Talet på sparebankar i Noreg vart redusert frå 108 til 107 i løpet av 2014.

Samfunnsengasjement

Kvart år betaler banken ut betydelege beløp til sponsoraktivitetar og marknadsføring, i tillegg til gåver til lag og foreiningar innan det lokale idretts- og kulturlivet. Dette er vårt bidrag til lokalsamfunnet fordi vi har lokal tilknytning og lokalt eigarskap. Banken ønskjer sterkt eit levande samfunn over alt i kommunane våre, og at innbyggjarane skal ha gode leve- og oppvekstvilkår. For å bidra til utvikling av eit godt og framtidsretta samfunn kring oss, har banken gjeve støtte til den vidaregåande skulen i Lom, støtte til skiskytteanlegget på Dombås og lovnad om støtte til idrettshall i Vågå.

SpareBank 1 Lom og Skjåk er ein aktiv samtalepart og støttespelar for næringslivet i bygdene våre. Ei målsetting for banken er å bidra til å sikre gode arbeidsplassar og vere eit naturleg kontaktpunkt og ei støtte ved etableringar av nye arbeidsplassar.

Næringslivsfondet i SpareBank 1 Lom og Skjåk gjev kvart år økonomisk støtte som skal fremje næringsutvikling blant bankkundane.

Som ledd i arbeidet mot korrupsjon og kvitvasking følgjer banken retningslinene til FNO ved etablering av kundeforhold og utferding av banklegitimasjon.

Banken si behandling av likestilling, diskriminering, arbeidsmiljø og påverknad på ytre miljø er nærare beskriven lenger ut i årsmeldinga.

SpareBank 1 Lom og Skjåk si verksemd i 2014

Aktivitet gjennom året

SpareBank 1 Lom og Skjåk oppnådde eit godt resultat i 2014 (sjå tidlegare tabell og seinare omtale under resultatrekneskapen). Dette skuldast stor aktivitet innan tradisjonelle banktenester. Vi fekk også ein stor auke i inntekter frå sal av forsikringsprodukt, utbyte frå strategiske aksjeinvesteringar og gevinst ved sal av Nets A/S.

Aktiviteten i Lom, Skjåk, Vågå og Dombås var tradisjonelt høg også i 2014. Vi er 49 tilsette i banken. Ein ny medarbeidar er rekruttert til kontoret vårt på Dombås i januar 2015.

TNS Gallup gjennomførte kundetilfredsundersøking både i privatmarknaden og i bedriftsmarknaden i Samarbeidende Sparebanker, der banken vår var av dei bankane som har dei mest tilfredse kundane.

Bankmarknaden er prega av store endringar med bakgrunn av nye krav frå styresmaktene og digitalisering av banktenester. SpareBank 1 Lom og Skjåk skal følgje opp sin preferanse og posisjon i marknaden når tenester i kvardagsbanken i stor grad blir flytta til digitale kanalar.

Det nye kundesenteret vårt utfører oppdrag etter kontakt frå kundar i alle kanalar. Ein viktig del er å rettleie kundar til å hjelpe seg sjølv der det er naturleg. Målet til SpareBank 1 er å avdekkje korleis banken kan sørge for at kanalar i samspel med dei sjølvbetente kanalane kan bidra til at banken lykkast i eit multibankkanalperspektiv.

Bankane opplever store endringar og nedgang i bruk av kontora våre. Da blir den viktigaste marknadskampen å vinne digitale kundar ved å kunne tilby dei enklaste digitale løysingane i bransjen.

SpareBank1 Lom og Skjåk skal ta i bruk dei produkta som til kvar tid er klare til å bli tekne i bruk. Dette er alt i gang og blir vidare teke hand om i felles prosjekt og rapportering i Alliansen. Både tilsette og kundar skal opplærast til å ta i bruk sjølvbetente løysingar.

Kundane våre skal få dei beste tenestene, uansett kva for kanal kunden vender seg til, om det er i kontorkanalen, på telefon, e-post eller om kunden ønskjer å vere sjølvbetent.

Den 5. februar inviterte banken kundane til informasjonsmøte om pensjon. Pensjonsøkonom Kristin Myrmo heldt foredrag med tittelen "Tar du ansvar for egen pensjon?". Her deltok 50 personar.

Den 27. november arrangerte vi kundetreff i Oslo, med fagleg program og konsert med bandet HIGHASAKITE, der skjåkværen Trond Bersu er ein av artistane. Vi samla 480 kundar og samarbeidspartar. Vi hadde også med ei busslast med kundar frå nærmarknaden vår.

Banken satsa på lokalt næringsliv ved gjennomføringa av arrangementet:

- Tapas frå Gudbrandsdalsmat ved kokk Rune Pal
- Drikke frå Kombucha-Bryggeriet i Skjåk
- Turoperatør ved Reisegnisten frå Vågå
- Busstransport med Jotunheimen Turbusser frå Vågå.

Den 18. desember inviterte vi bedriftskundane våre til julelunsj på Fossheim Turisthotell, der 70 deltok. Det faglege programmet var ved Inger Marie Haaland, under temaet "Inspirasjon, motivasjon og leiing". Banken fekk positive attendemeldingar etter samlinga. Hausten 2014 arrangerte banken og Handelshøgskolen BI kurs (Proskolen) for næringslivet, der 20 deltok.

Rekneskapen

Framleis drift

Bankstyret stadfestar at alle føresetnadene for vidare drift er til stades, og årsrekneskapen er avlagd under denne føresetnaden. Slik styret ser det, er det etter årsslutt ikkje hendt noko som krev fleire kommentarar.

Resultatrekneskapen

Resultatet før tap og skatt vart i 2014 kr 86 682 393, som er godt over budsjettert. For samanlikning med tidlegare år viser vi til tabellen side 5. Prosenttal er utrekna av dagleg gjennomsnittleg forvaltningskapital, dersom ikkje anna er kommentert.

Forslag til disponering av overskot

Styret i SpareBank1 Lom og Skjåk er godt tilfreds med resultatet for 2014. Resultatet frå den underliggjande drifta har vore god. Tap på utlån og garantiar m.v. har betra seg mykje frå 2013 til 2014. Resultatet sikrar banken eit godt grunnlag for vidare vekst. Styresmaktene har varsla auka krav til kapitaldekning i bankane i åra som kjem. Bankstyret understrekar derfor kor viktig det er å prestere gode resultat for å styrke soliditeten og halde på sjølvstendet til banken.

Styret gjer framlegg om slik disponering av overskotet til banken:

- kr 300 000 til gåver
- kr 200 000 til SpareBank 1 Skiarena på Dombås
- kr 62 729 419 overført til fondet i sparebanken.

Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter

Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter er hovudbidraget til det totale dekningsbidraget i banken, og utgjorde 85,1 mill. kroner, ein oppgang frå 82,0 mill. kroner frå året før. Rentenetto utgjør 1,91 % av gjennomsnittleg forvaltningskapital, tilsvarande førre år var 2,02 %. Banken har plassert ein del av overskotslikviditeten i pengemarknadsfond, der avkastninga utgjør 0,04 % av gjennomsnittleg forvaltningskapital. Dette er i rekneskapen rapportert under netto verdiendringar. Ut frå konkurransesituasjonen er styret nøgd med rentenettoen.

Provisjonsinntekter og inntekter frå banktjenester

Gebyr- og provisjonsinntekter var på 33,7 mill. kroner, som utgjør 0,76 % av gjennomsnittleg forvaltningskapital. I 2013 var tilsvarande tal 32,3 mill. kroner og 0,80 %. Også i år er det ein god auke i provisjonsinntekter frå sal av forsikringar og frå betalingsformidling. Banken hadde positiv utvikling i porteføljen i aksjar og obligasjonar med 15,5 mill. kroner, inklusive sal av Nets A/S 8,2 mill. kroner. Tilsvarande for 2013 var 16,4 mill. kroner.

Driftskostnader

Dei samla driftskostnadane, inklusive ordinære avskrivningar, vart på 1,58 % av gjennomsnittleg forvaltningskapital, mot 1,55 % i 2013. Lønn og generelle administrasjonskostnader utgjør 1,15 % av gjennomsnittleg forvaltningskapital, ein oppgang frå 1,10 % i 2013. Kostnadsnivået i banken er vurdert som tilfredsstillande. Styret meiner det er viktig å ha søkelys på kostnadseffektiv drift av banken for å oppnå gode økonomiske resultat i framtida.

Balansen

Forvaltningskapitalen

Forvaltningskapitalen utgjør 4 644,0 mill. kroner, ein auke med 10,9 % sia førre årsskifte. Forvaltningskapitalen må sjåast i samanheng med valutalån og overføringane til SpareBank 1 Boligkreditt. Ved utgangen av 2014 hadde overføringane til SpareBank 1 Boligkreditt minka frå førre årsskifte med 27,4 mill. kroner til 818,1 mill. kroner, og kundane våre hadde 190,6 mill. kroner i valutalån. Forvaltningskapitalen inkludert bustadkreditt og valutalån utgjør 5 652,7 mill. kroner (2013 5 237,9 mill. kroner).

Utlån og garantiar

Utlån voks med 484,5 mill. kroner til 3 910,9 mill. kroner, når vi ikkje tek omsyn til valutalån og overførte lån til SpareBank 1 Boligkreditt. Note 14d viser fordeling mellom geografiske område. Brutto utlån auka med 14,14 % frå 2013 til 2014.

Ved utgangen av 2014 utgjør garantiar 243,7 mill. kroner. Note 14e viser garantiar fordelt på næringer og note 26 fordelt på garantitypar. Utlån og garantiar til næringslivet er på 41,8 % av totale utlån og garantiar, mot 41,4 % i 2013. Den gjennomsnittlige utlånsrenta var 5,01 %, tilsvarande for 2013 var 5,05%.

Banken er medeigar i bustadkreditselskapet Sparebank 1 Boligkreditt AS (SB1BK). Selskapet vart etablert for å sikre eigarbankane tilgang til funding, som er rimelegare enn den fundingen banken sjølv normalt kan oppnå gjennom utfordring av særskilt sikra obligasjonar med svært god rating. For å oppnå denne ratingen må bustadkreditselskapet dokumentere at alle lån oppfyller gjevne kvalitetskrav frå styresmakter og kreditt-ratingbyrå. Ved å overføre denne type lån mottok banken provisjonsinntekter frå selskapet.

Ved utgangen av 2014 er det overført 818,1 mill. kroner til SB1BK. Tilsvarande beløp ved utgangen av 2013 var på 845,5 mill. kroner. Kundane våre har ved utgangen av 2014 valutalån pål. 190,6 mill. kroner, som banken har stilt lånegarantiar for. Dette er valutalån hovudsakeleg i CHF (Sveits).

Verdsetjing av utlån

Låne- og garantiporteføljen er gjennomgått og vurdert i samsvar med retningslinjene til Finanstilsynet.

Misleghald og tapsutsette engasjement

Talet på misleghaldne og tapsutsette engasjement syner ei positiv utvikling samanlikna med førre året. Individuell nedskriving kjem fram etter at alle næringsengasjement over eit bestemt nivå har vorte grundig vurderte både i nåtid og den næraste framtid, og vurdering av dei sikringsobjekta som banken har. I tillegg er personmarknadskundar over eit definert nivå vurderte.

Tap og tapsavsetjingar er i resultatrekneskapen bokførte med 10,7 mill. kroner, som utgjer 0,27 % av brutto utlån. Individuelle tapsavsetjingar i balansen er etter dette på 13,1 mill. kroner og utgjer 0,33 % av brutto utlån. Tilsvarande for gruppeavsetjingar er 30,2 mill. kroner og 0,77 %. Samla blir dette 43,3 mill. kroner, som er 1,11 % av brutto utlån.

Innskot

Innskot frå kundar utgjer 3 176,7 mill. kr, som er ein auke på 367,5 mill. kroner siste året, eller 13,08 %. Tilsvarande tal for 2013 var 10,17 %. Dei siste åra har det vore auke kvart år, men med svært varierende prosentdel. Delen av større innskot er aukande, men banken meiner å ha gode og fornuftige avtaler med dei største aktørane. Styret er klar over likviditetsrisikoen som ligg i dei store innskota. Den gjennomsnittlege innskotsrenta var på 2,38 %, tilsvarande for 2013 var 2,41 %.

Verdipapir

Behaldninga av verdipapir utgjer til saman 313,3 mill. kroner. 158,9 mill. kroner er i renteberande papir. 27,5 mill. kroner er omløpsaksjar, rentefond, aksjefond og eigenkapitalbevis. Desse vart saman med dei renteberande verdipapira fram til 30.9.14 vurdert som handelsportefølje. Frå 30.9.14 blir desse nå verddivurderte etter det lågaste av kjøpskurs og marknadsverdien.

Anleggsporteføljen er vurdert til 126,9 mill. kroner. Dette inkluderer strategiske investeringar i fellesføretak gjennom alliansesamarbeidet (sjå note 16 a) og eigdejar i tilknytt selskap og dotterselskap (sjå note 16 b).

Bokført endring i verdipapira viser for 2014 ein positiv resultateffekt med 15,5 mill. kroner (sjå note 8).

Plasseringar i verdipapir ligg innanfor dei grensene styret har sett. Styret får kvartalsvis rapportar over verdipapirporteføljen der bokført verdi, marknadsverdi og renterisiko går fram.

Eigenkapital og kapitaldekning

Etter overføring til sparebankfondet utgjer eigenkapitalen nå 560,5 mill. kroner. Heile eigenkapitalen er frå opptente overskot og gjev ein eigenkapitaldel på 12,07 % rekna ved utgangen av året, mot 11,89 % ved førre årsskiftet. Rein kjernekapital og kjernekapitaldekninga utgjer 17,15 %. Kapitaldekninga utgjer 17,82 %. Her er ansvarleg lånekapital på 50 mill. kroner inkludert.

Innskot målt mot utlån

Innskot målt mot utlån utgjer 81,23 % mot 81,99 % ved førre årsskiftet.

Funding elles

Banken har ein god finansiell situasjon. Behov for funding er dekt gjennom opptak av obligasjonslån. Forfallsstrukturen går fram av note 20.

Bankaktiviteten med finansielle instrument er avgrensa til å gjelde egne posisjonar. Den totale eksponeringa og vurdering av risiko blir jamleg gjennomgått.

Intern kontroll og risikostyring

Generelt

SpareBank 1 Lom og Skjåk har eit mål om å halde samla risikoeksponering på eit moderat nivå. Det er viktig at banken er med på å stimulere til aktivitet og nyetablering i primærområdet sitt. Styret har vedteke prinsipp for risikostyring gjennom instruksar, retningslinjer og intern kontroll. Styret får løpande orientering om utviklinga gjennom periodiske rapporteringar.

Styret meiner at den operasjonelle og finansielle risikoen er under kontroll, og at banken blir styrt etter reglar som er gjevne i lov, føresegnar og i interne retningslinjer.

Basel II og CRD-IV (BASEL III)

Med verknad frå 01.01.07 vart det internasjonale regelverket for risikostyring og kapitaldekning sett i kraft. Eit samarbeidsprosjekt mellom bankar i SamSpar ga som resultat eit eige bereknings- og rapporteringssystem for å dekkje både pilar I og pilar II (ICAAP-Vurdering av risikonivå og kapitalbehov). Finansiell informasjon (pilar III) blir offentleggjort på banken si heimeside. I samsvar med føresegn om risikostyring og intern kontroll gjer banken årleg ein gjennomgang av vesentlege risikoar dei respektive verksemdsområda i banken er eksponerte for.

Desse vurderingane dannar grunnlag for kor mykje kapital banken må ha for å dekkje den samla risikoen den er eksponert for. Regulatorsike endringar ved norsk tilpassing til CRD-IV regelverket har vore ein krevjande prosess i 2014. Tilpassinga har medført endringar i føresegner og rapporteringar til tilsynsstyresmaktene. Kjernekapitaldekninga i banken er monaleg betra gjennom 2014 og godt over minstekrava i regelverket. SpareBank 1 Lom og Skjåk valde likevel å utferde eit ansvarleg lån på 50 mill. kroner for å styrke banken sin ansvarlege kapital.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko representerer både på stutt og lang sikt ein trussel som kan føre med seg vesentleg kostnad. Banken observerer ikkje noko teikn på at underliggjande eksponering er større enn utrekna under basismetoden. Basismetoden blir nytta også i eigenvurderinga til banken.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er knytt til potensialet for tap på utlån eller garantiar til kundar, i tillegg til tap på plassering i verdipapir med mindre solide utferdarar. I tråd med føresegner frå Finanstilsynet og dei interne retningslinene gjennomgår banken regelmessig utlånsporteføljen med tanke på identifisering av mogleg tapsutsette engasjement.

Banken følgjer utviklinga i utlånsporteføljen tett med månadleg oppfølging av nøkkeltal, og at utviklinga av måltal for utlånsporteføljen inngår som del av kvartalsvise risikorapportar til styret.

Porteføljen for privat- og bedriftsmarknaden har gjennom 2014 vist ei positiv utvikling, der estimerte nivå for forventta tap, uventa tap, gjennomsnittleg sannsynlegheit for misleghald og vekta sannsynlegheit for misleghald for friske engasjement er redusert i både porteføljane.

Det er alltid ein viss risiko i utlånsporteføljen. Vi har teke på oss ein del risiko ved å vere med på utviklinga av lokalt næringsliv og ved at vi har store eigedomsengasjement utanom primærområdet til banken.

Tap på utlån er meir enn halvert, og delen av misleghaldne engasjement er monaleg lågare enn ved utgangen av førre året. Endringa i akkumulerte risikogrupper for bedriftsmarknadsporteføljen og ein moderat auke i tapsutsette engasjement utgjer ein potensiell auka risiko for tap. Delen av engasjementa i bedriftsmarknadsporteføljen i dei tre høgste risikogruppene har auka, men delen i høgste risikogruppe og delen

blant misleghaldne og tapsutsette engasjement er monaleg lågare. Innan personmarknadporteføljen er delen i dei tre høgste risikogruppene monaleg betre enn ved førre årsskiftet. Med søkeljos på sunn vekst og tettare oppfølging av utsette engasjement budsjetterer banken med tap på 0,26 % av brutto utlån i 2015. I 2014 var tapa på 0,27 % av brutto utlån. Styret meiner banken har god kontroll på engasjementa og vurderer den samla kredittrisikoen framleis som moderat.

Valutarisiko

Banken er i liten grad direkte eksponert i valuta, men er indirekte eksponert gjennom å stille lånegarantiar for kundane våre med valutalån overfor SpareBank 1 SMN, DNB og Swedbank - primært i sveitsiske franc (CHF). Lånegarantiane er sikra med pant og inngår i den ordinære kredittvurderinga av banken sitt låneengasjement. Som følge av reduksjonen av NOK mot CHF etter 31.12.2014 har banken beslutta å auke nedskrivingane i utlånsporteføljen med 5 mill. kroner i årsrekneskapen for 2014.

Rente- og kursrisiko

Styret reknar den totale renterisikoen som moderat. Behaldninga av omløpsaksjar og grunnfondsbevis er eksponert for kursrisiko, men styret vurderer at denne risikoen er av mindre omfang, ut frå storleiken på behaldninga. Kursrisiko knytt til anleggsaksjar og strategiske investeringar er også til stades, men styret vurderer denne som moderat. Situasjonen ved årsskiftet er at fleire av dei strategiske investeringane har ein betydeleg meirverdi samanlikna med bokførte beløp.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisikoen er primært knytt opp til behovet for ekstern funding på grunn av auken i utlån. Overføring av bustadlån til SpareBank 1 Boligkreditt har redusert behovet for eige opplån i marknaden, og er dermed med på å redusere likviditetsrisikoen. Det er dagleg oppfølging og vurderingar av likviditet målt mot kjente svingingspunkt. Målsetjinga om samansetjing av balanse og forfallsstruktur på obligasjonslån, saman med etablerte trekkrettar, gjer at styret framleis meiner å ha ein kontrollert og moderat risiko.

Strategisk risiko

Måten vi driv banken på, vår desentraliserte avgjerdsprosess og at vi er lett tilgjengelege for kundane, er gode konkurransefortrinn. SpareBank 1 Lom og Skjåk merkar større konkurranse, også i primærmarknaden, der bankgiganten DNB er vår største konkurrent. Etableringa på Dombås var naudsynt og viktig av strategiske årsaker, både for å kunne yte betre service til våre eksisterande kundar

på Dovre og Lesja, men også for å sikre grunnlag for vidare vekst. Samstundes meiner styret at det vil ta noko tid før investeringa i nytt avdelingskontor vil yte positive bidrag til resultatutviklinga.

Tilsette

Personalet

Ved utgangen av 2014 har SpareBank 1 Lom og Skjåk 49 tilsette ved dei fire kontora. Dette utgjer til saman 47 årsverk. I tillegg har banken vaktmeister og reinhaldar i deltidstilling ved eigedomen til banken i Bismo. Vi har fått 3 nye medarbeidarar i 2014. Dette er Iren Nystuen, avdelingsleiar på Dombås, og Syver Ole Eggen og Rita Lyng, både kunderådgjevarar ved kundesenteret i Lom.

Banken har dyktige medarbeidarar som står på for arbeidsgjevaran sin. Stadig fleire av medarbeidarane i banken har gjennomført teoretisk og praktisk prøve og fått tittelen autorisert finansiell rådgjevar eller vorte sertifisert innan godkjenningsordninga for skadeforsikring. Dette styrkar kompetansen til rådgjevarane og vil forsterke kvaliteten enda meir i dialogen med kundane. Styret set stor pris på innsatsen til dei tilsette i banken.

Likestilling

Dei tilsette i banken fordeler seg med 30 kvinnelege og 19 mannlege tilsette. Alle har like moglegheiter til utdanning, arbeid og fagleg utvikling. Målsettinga om at det ikkje skal vere lønnsforskjell mellom kvinner og menn i banken for medarbeidarar i same type stilling, er oppfylt.

Det kan vere lønnsforskjellar mellom stillingar ut frå stillingsinnhald og krav til kvalifikasjonar. Leiargruppa er samansett av fire menn og to kvinner. Styret er samansett av tre menn og to kvinner. I tillegg har dei tilsette ein kvinneleg vararepresentant. Sia 2008 har fordelinga mellom kvinner og menn endra seg frå tilnærma 50–50-fordeling til ei overvekt av kvinnelige tilsette på om lag 61 %.

Arbeidsmiljø

Sjukefråværet i 2014 utgjorde 4,14 %, mot 5,08 % året før. Banken hadde framleis langtids-sjukmelde i 2014. Med så få tilsette gjev dette store utslag i fråværsprosenten. Det har ikkje vore arbeidsuhell knytt til aktiviteten i 2014.

Verneombodet gjennomfører saman med leiinga årleg kartlegging av det interne arbeidsmiljøet i banken. Resultatet blir nytta som grunnlag for

eventuelle utbetringar. Kartlegginga vart gjennomført ved kontora våre i november 2014.

Styret meiner at banken har eit godt og positivt arbeidsmiljø, som er til glede for den enkelte medarbeidar, kunde og bank.

Diskriminering

Diskriminering er det same som usakleg forskjellsbehandling, som vil vere i strid med arbeidsmiljølova. SpareBank 1 Lom og Skjåk skal arbeide målretta og planmessig for å fremje likestilling og hindre diskriminering på grunn av kjønn, nedsett funksjonsevne, nasjonalt opphav, avstamming, hudfarge, språk, religion og livssyn. Det er ei målsetjing i Sparebank 1 Lom og Skjåk at etnisk tilhøyr ikkje skal vere til hinder for å bli rekruttert. Korkje styre eller administrasjon er kjent med tilhøve som kan oppfattast som diskriminerande.

Ytre miljø

Banken driv ikkje aktivitet som ureinar det ytre miljøet.

Klimautfordringane

Det er ein viktig del av samfunnsansvaret vårt å vere bevisst på kva for påverknad vi har på natur, klima og miljø rundt oss. Difor har banken utarbeidd ein miljørapport for å kunne identifisere utslepp, talfeste ureining og gjere oss i stand til å iverksette målretta tiltak. Formålet er å gje eit grunnlag for å vurdere verksemda i miljørassamanheng, og for å arbeide systematisk for å minske påverknad på det ytre miljøet.

Analysen er basert på den internasjonale standarden "A Corporate Accounting and Reporting Standard", som er utvikla av "the Greenhouse Gas Protocol Initiative" – GHG protokollen. ISO standard 14064-I er basert på denne. Vår rapportering dekkjer forbruk knytt til transport, energi, avfall og flyreiser. Det er eit viktig prinsipp at vi skal prøve å få redusert miljøpåverknaden vår og gjere målretta tiltak med tanke på forbruket med størst miljøbelastning.

Banken har sidan 2007 gjennomført årleg klimarapportering. Dei siste åra har utslepp vore stabilt på om lag 70 tonn CO₂-ekvivalenter (tCO₂e). I 2014 er utsleppet under gjennomsnittet, med 60,4 tCO₂e. Som tidlegare år brukte banken straum berre frå straumnettet, totalt 447,7 MWh. Utsleppa som årleg er

rapporterte, blir følgt opp av leiinga og styret i banken, og er den referansen som blir nytta for tiltak som skal minimere utsleppa frå banken.

SpareBank 1 Alliansen

SpareBank 1-alliansen vart grunnlagd i 1996. Alliansen er eit bank- og produktsamarbeid der SpareBank 1-bankane i Noreg samarbeider gjennom det felleseigde holdingselskapet SpareBank 1 Gruppen AS. Eit overordna mål for SpareBank 1-alliansen er å sikre sjølvstendet til den enkelte banken og den regionale forankringa gjennom sterk konkurranseevne, lønnsemd og soliditet. Samtidig representerer SpareBank 1-alliansen eit fullverdig alternativ i den nasjonale bankkonkurransen.

SpareBank 1-alliansen er samla sett ein av dei største aktørane innan finansielle produkt og tenester i den norske marknaden. Alliansen har etablert ein nasjonal marknadsprofil og utvikla ein felles strategi for merkevarebygging og kommunikasjon. Den marknadsstrategiske plattformen danner også basis for felles produkt- og konseptutvikling. Marknadsinnsatsen er i hovudsak retta mot personmarknaden, små og mellomstore bedrifter og forbund tilknytt LO. Både bankane og produktområda hevdar seg godt i konkurranse-biletet, og resultatutviklinga er god.

SpareBank 1-alliansen består pr. 31.12.2014 av 15 sjølvstendige bankar, 2 felleseigde forretningsbankar og SpareBank 1 Gruppen.

De 15 selvstendige bankene i alliansen er:

- SpareBank 1 SR-Bank ASA
- SpareBank 1 SMN
- SpareBank 1 Nord-Norge
- Sparebanken Hedmark
- samt en sammenslutning av flere mindre banker under navnet Samarbeidende Sparebanker AS (SamSpar);
- SpareBank 1 BV
- SpareBank 1 Gudbrandsdal
- SpareBank 1 Hallingdal
- SpareBank 1 Lom og Skjåk
- SpareBank 1 Modum
- SpareBank 1 Nordvest
- SpareBank 1 Nøtterøy-Tønsberg
- SpareBank 1 Ringerike-Hadeland
- SpareBank 1 Søre Sunnmøre
- SpareBank 1 Telemark
- SpareBank 1 Østfold Akershus

Dei to felleseigde forretningsbankane er Bank 1 Oslo Akershus AS og BN Bank ASA.

SpareBank 1 Gruppen AS er morselskapet i konsernet, som består av:

- SpareBank 1 Skadeforsikring AS (100 %)
- SpareBank 1 Forsikring AS (100 %)
- ODIN Forvaltning AS (100 %)
- SpareBank 1 Medlemskort AS (51 %)
- SpareBank 1 Gruppen Finans AS (100 %)
- Conecto AS (100%)

Felles hovudfunksjonar innan SpareBank 1-alliansen er todelt:

1. Drive og utvikle finanskonsernet med produksjon og leveranse av konkurransedyktige produkt og tenester for distribusjon gjennom alliansebankane, andre bankar som har distribusjonsavtale med selskap i SpareBank 1 Gruppen, og LO. Dette arbeidet er organisert i selskapet SpareBank 1 Gruppen AS, som er eigd av:

- SpareBank 1 SR-Bank ASA (17,74 %)
- SpareBank 1 SMN (17,74 %)
- SpareBank 1 Nord-Norge (17,74 %)
- Samarbeidende Sparebanker Utvikling DA (17,74 %)
- Sparebanken Hedmark (11,30 %)
- SpareBank 1 Gruppen AS (10,00 %)
- Bank 1 Oslo AS (7,74 %)

2. Drive og utvikle alliansesamarbeidet med felles forvaltning, utvikling og gjennomføring av aktivitetar som gjev stordrifts- og kompetansefordelar. Dette arbeidet er organisert i selskapet Banksamarbeidet SpareBank 1 DA, som utgjer den administrative overbygginga for alliansesamarbeidet. Selskapet står for finansiering av og eigarskap til applikasjonar, konsept, kontraktar og merkevare på vegne av deltakarane i alliansesamarbeidet.

Selskapet Banksamarbeidet SpareBank 1 DA er eigd av:

- SpareBank 1 SR-Bank ASA (17,74 %)
- SpareBank 1 SMN (17,74 %)
- SpareBank 1 Nord-Norge (17,74 %)
- Samarbeidende Sparebanker Utvikling DA (17,74 %)
- Sparebanken Hedmark (11,30 %)
- SpareBank 1 Gruppen AS (10,00 %)
- Bank 1 Oslo AS (7,74 %)

Banksamarbeidet SpareBank 1 DA eig desse selskapa frå 2014:

- SpareBank 1 Eiendomsmegler 1 (100 %)
- SpareBank 1 Kundesenter AS (100 %)
- SpareBank 1 Verdipapirservice AS (100 %)
- SpareBank 1 ID AS (100 %)
- SpareBank 1 Asept (100 %)

Bankane i SpareBank 1-alliansen distribuerer produkta til SpareBank 1 Gruppen og samarbeider på sentrale område som merkevare, arbeidsprosessar, kompetansebygging, IT-drift, systemutvikling og innkjøp. Alliansen har inngått strategiske samarbeidsavtaler med LO og LOs fagforbund, og leverer finansielle produkt og tenester til LO-medlemmer gjennom fordelsprogrammet LOfavør.

Produktselskapa etablert under SpareBank 1 Gruppen AS og alliansebankane har utvikla ei felles teknologiplattform. Erfaringsutveksling og overføring av kompetanse innanfor alliansen, basert på beste praksis, er eit viktig element for å utvikle alliansen vidare. Som eit ledd i denne satsinga er det etablert kompetansesenter for Kredittstyring i Stavanger, Betaling i Trondheim og Læring i Tromsø.

Eiendomsmegler1

Banken er deleigar i Eiendomsmegler 1 Lillehammer og Gudbrandsdal AS med 21,7 %. Selskapet er medlem av Eiendomsmegler 1, og vårt eigarskap meiner vi gjev synergieffekt på andre finansprodukt. Resultatet i 2014 var kr 2 147 595,- etter finans og skatt. Omsetninga gjekk opp frå kr 16 414 429,- i 2013 til kr 19 492 871,- i 2014.

Lom og Skjåk sparebank næringslivsfond

Næringslivsfondet i banken har ein grunnkapital på kr 4 000 000. Formålet til fondet er å styrke næringslivet i distriktet. Avkastninga av kapitalen kan nyttast til prosjekt og forarbeid for nyetableringar. Vidare kan det nyttast til å styrke eksisterande verksemdar med tilskot til produktutvikling, konsulenttenester, opplæring og marknadsføring. Pågangen varierer noko frå år til år, men det er kvart år mange kvalifiserte som søker om midlar.

Framtida

I budsjettet for 2015 opprettheld vi ei offensiv satsing i heile bankorganisasjonen. Det er lagt opp til ein vekst i utlån og innskot på om lag 8 % og enda sterkare satsing på forsikring, plasserings- og betalingsformidlingsprodukt. Provisjonsinntekter frå desse produkta blir svært viktige framover.

God resultatutvikling er også viktig for å møte dei strengare regulatoriske krava til bankane. Styresmaktene sine krav om styrking av soliditeten, større likviditetsbuffer og auka kapitaldekning inneber at banken framover må søkje å bli enda meir kostnadseffektiv og ha ein framleis sunn utlånsvekst. Det er viktig at veksten i utlån ikkje påfører banken tap.

Vi opplever sterk konkurranse i bankmarknaden, og dette vil også i 2015 presse rentemarginen ned.

Banken opplever endra kundeåtferd og nedgang i bruk av kontora våre. Da blir den viktigaste marknadskampen å vinne digitale kundar med dei enklaste digitale løysingane i bransjen.

Banken flytter inn i nye lokale i Vågå i løpet av 1. halvår 2015. For å satse enda sterkare i Vågå er det nødvendig med tidsriktige og moderne lokale der kunden skal føle ei sterk tilhøyre.

Banken har vekstambisjonar. Vi har stor tru på ei god utvikling i Lesja og Dovre, og har i 2015 tilsett ein ny kundesjef. Satsinga i denne marknaden skal vere med på å styrke banken sin posisjon i Nord-Gudbrandsdalen og sikre banken sjølvstende i åra som kjem.

Vi får nytt styre på plass i 2015. Styreleiar Sevald Sperstad ønsker ikkje attval, og nestleiar Hans Kristen Skamsar kan på grunn av lengste funksjonstid ikkje attveljast. Dei tilsette sin

representant, Rune Teigen, blir avløyst av Sigbjørn Oppheim. Vi vil takke Sevald, Hans Kristen og Rune Teigen for god innsats for banken gjennom mange år.

Vi er ein bank med stort samfunnsengasjement og dyktige medarbeidarar. Sjølv om styresmaktene gjennom lover og føresegner stiller nesten like strenge krav til ein lokalbank som til nasjonale bankar, skal vi med offensiv tilnærming og endringsvilje kontinuerleg utvikle oss til beste for kundar, tilsette og samfunnet kring oss. Banken skal også i 2015 vere lønnsam og bidra til verdiskaping for tilsette, kundar og lokalsamfunn.

Vi startar arbeidet med ny strategiplan for banken, som skal gjelde fram t.o.m. 2017.

Vår visjon er "banken for deg". Den er krevjande å etterleve, men målsetjinga er klar.

Takk til forretningskontaktar, tillitsvalde og tilsette

Styret takkar forretningskontaktar, tillitsvalde og tilsette for godt samarbeid i 2014. Banken har stor oppslutning av både gamle og nye kundar. Solid innsats i alle ledd i organisasjonen er eit godt utgangspunkt for inneverande år.

Lom, den 16. februar 2015

Sevald Sperstad (styreleiar)
Hans Kristen Skamsar
Anne Wangen
Anne Lise Marstein
Rune Teigen
Arne Henning Falkenhaus (adm. banksjef)

2014 - 141. driftsår (tall i 1000 kr)	Note	2014	2013
Renteinntekter og lignende inntekter		184 137	176 954
Rentekostnader og lignende kostnader		99 015	94 930
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	4	85 122	82 024
Provisjonsinntekter	5	33 659	32 268
Provisjonskostnader	5	2 069	2 014
Annen driftsinntekt	6	496	421
Netto provisjons- og andre inntekter		32 086	30 675
Utbytte	7	24 117	11 017
Netto verdiendring og gevinst/tap (-) på valuta og verdipapirer som er omløpsmidler	8	15 520	16 362
Netto avkastning på finansielle investeringer		39 638	27 380
SUM INNTEKTER		156 845	140 078
Lønn og andre personalkostnader	9,17	33 637	29 561
Administrasjonskostnader	10	17 364	15 062
Ordinære avskrivninger	10,12	3 104	3 155
Annen driftskostnad	10	16 057	14 996
SUM DRIFTSKOSTNADER		70 162	62 774
DRIFTSRESULTAT FØR TAP		86 682	77 304
Tap på utlån og garantier	14	10 710	19 326
Tap (-)/ gevinst på verdipapirer som er omløpsmidler	16	0	0
RESULTAT AV ORDINÆR DRIFT FØR SKATT		75 973	57 977
Skattekostnad	11	12 743	10 416
RESULTAT AV ORDINÆR DRIFT ETTER SKATT	22	63 229	47 561
OVERFØRINGER OG DISPONERINGER			
Overført til sparebankens fond		62 729	47 011
Overført til gavefond og/eller gaver		500	550
Overført til annen egenkapital		0	0
SUM DISPONERINGER	22	63 229	47 561

Resultatregnskap pr. 31.12.2014

Pr. 31.12.2014 (tall i 1000 kr)	Note	2014	2013
EIENDELER			
Konter og fordringer på sentralbanker		53 114	54 548
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	13	361 984	314 028
Brutto utlån til og fordringer på kunder	14,18	3 910 871	3 426 410
- Nedskrivninger på individuelle utlån	14	-13 162	-19 117
- Nedskrivninger på grupper av utlån	14	-30 222	-24 800
Sum netto utlån og fordringer på kunder		3 867 487	3 382 493
Obligasjoner og sertifikater	15,20	158 868	167 074
Aksjer, andeler og egenkapitalbevis	16	102 505	122 748
Aksjer i felleskontrollert virksomhet	16	48 589	82 470
Aksjer i datterselskap/tilknyttet selskap	16	3 316	3 385
Utsatt skattefordel	11	0	0
Varige driftsmidler	12	27 195	29 240
Andre eiendeler		2 045	14 196
Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		18 855	17 278
SUM EIENDELER		4 643 958	4 187 461
GJELD OG EGENKAPITAL			
GJELD			
Innskudd fra og gjeld til kunder	19	3 176 677	2 809 162
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	20	824 492	799 242
Betalbar skatt	11	12 236	9 174
Annen kortiktig gjeld		9 661	14 844
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter		8 442	7 052
Pensjonsforpliktelser	17	1 972	237
Ansvarlig lånekapital	21	0	50 000
Annen ansvarlig lånekapital	21	50 000	0
SUM GJELD		4 083 479	3 689 711
EGENKAPITAL			
Opptjent egenkapital:			
Sparebankens fond		560 479	497 750
Annen egenkapital		0	0
SUM EGENKAPITAL	22,23	560 479	497 750
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		4 643 958	4 187 461
Poster utenom balansen:			
Garantier	26	243 662	250 403
Pantsettinger	27		
Derivat	24		

Styret for SpareBank 1 Lom og Skjåk
Lom, 31.desember 2014
16. februar, 2015

Sevald Sperstad
Styreleder

Hans Kristen Skamsar

Anne Lise Marstein

Anne E. Wangen

Rune Teigen

Arne Henning Falkenhaus
Adm.banksjef

		2014	2013
	Resultat av ordinær drift før skatt	75 973	57 977
	Ordinære avskrivninger	3 104	3 155
	Nedskrivninger anl. midler	0	0
	Gevinst ved avgang anl midler	38	0
	Tap ved avgang anl midler	0	0
	Reverserte nedskrivninger	0	0
	Tap på utlån	10 710	19 326
	Tap på sertifikater og obligasjoner	0	0
	Betalbare skatter	9 058	6 825
	Avsatt til gaver	500	550
1	Tilført fra årets drift	80 267	73 084
3	Endring diverse gjeld	-2 683	-13 639
4	Endring diverse fordringer	10 574	-1 885
	Likviditetsendring i resultatregnskapet	88 158	57 560
5	Endring brutto utlån	-495 703	-140 857
6	Endring kortsiktige verdipapir	32 388	-22 711
7	Endring innskudd fra kunder	367 515	259 339
8	Endring innskudd fra finansinstitusjoner		
	Netto likviditetsendring fra virksomheten	A -7 342	153 331
9	Investering i varige driftsmidler	-1 254	-3 247
10	Salgssum varige driftsmidler	196	0
	Salgssum langsiktige verdipapirer		0
11	Endring langsiktige verdipapirer	29 973	-25 559
	Likviditetsendring vedr investeringer	B 28 914	-28 806
12	Endring lån fra finansinstitusjoner o.a.		-75 000
13	Endring innskudd fra Norges Bank	0	
14	Endring obligasjonsgjeld	25 249	56 889
	Likviditetsendring fra finansiering	C 25 249	-18 111
	A+B+C Sum endring likvider	46 521	106 415
	Likvidbeholdning 1.1.	368 576	262 162
	Likvidbeholdning 31.12.	415 097	368 576
	som består av:		
	Kasse, postgiro, Norges Bank	53 114	54 548
	Statskasseveksler	0	0
	Likviditetsinnskudd andre finansinstitusjoner	361 984	314 028
		415 097	368 576

Note 1 Generell informasjon

SpareBank 1 Lom og Skjåk har forretningsadresse 2686 Lom. Bankens organisasjonsnummer i Foretaksregisteret er 937 888 015. Banken opererer i Norge og reguleres av norsk rett.

Banken har ett datterselskap; Verdigjenvinning Lom og Skjåk AS. Det er ikke utarbeidet konsernregnskap inkludert datterselskapet ettersom de økonomiske størrelsene i Verdigjenvinning Lom og Skjåk ikke er av en slik størrelse at de vil påvirke bankens resultater eller balanse i vesentlig grad. Bankens virksomhet er vurdert som en samlet virksomhet, dvs. ett segment.

Presentasjonsvaluta

Presentasjonsvalutaen er norske kroner som også er bankens funksjonelle valuta. Alle beløp er angitt i tusen kroner med mindre noe annet er angitt.

Note 2 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er utarbeidet etter regnskapslovens regler samt årsregnskapsforskriften for bank og gjeldende norske regnskapsstandarder og forskrifter.

Inntektsføring og kostnadsføring

Renter og provisjoner tas inn i resultatregnskapet etter hvert som disse opptjenes som inntekter eller påløper som kostnader, i tråd med de generelle regnskapsprinsipper i regnskapsloven. Forskuddsbetalte inntekter og påløpte ikke betalte kostnader periodiseres og føres som gjeld i bankens balanse. Opptjente ikke betalte inntekter inntektsføres og føres opp som et tilgodehavende i balansen. Utbytte fra aksjer og egenkapitalbevis inntektsføres det året det mottas. Gebyrer som er direkte betaling for utførte tjenester, tas til inntekt når de betales. Etableringsgebyr overstiger ikke kostnadene forbundet med etablering av lån og tas derfor til inntekt i etableringsåret.

Utlån og garantier

Utlån og garantier er bokført i henhold til gjeldende lover og forskrifter. Utlån til kunder blir pr 31.12.2014 vurdert til virkelig verdi. Utlån skal i senere perioder etter etableringstidspunktet, vurderes til amortisert kost. Amortisert kost er anskaffelseskost med fradrag for betalte avdrag på hovedstol samt eventuelle nedskrivninger for verdifall gitt en inntruffet tapshendelse. Den effektive renten er den renten som nøyaktig diskonterer estimerte framtidige kontante inn- eller utbetalinger over det finansielle instrumentets forventede levetid.

Fastrenteutlån til kunder regnskapsføres som øvrige utlån. Informasjon om beregnet markedsverdi på utlånene opplyses i egen note (se note 14a).

Samlet engasjement fra en kunde regnes som misligholdt og rapporteres som dette når forfalte avdrag og renter ikke er betalt 90 dager etter forfall. Det samme gjelder for rammekreditter som er overtrukket. Tapsutsatte engasjementer hvor det er åpnet konkurs- eller gjeldsforhandlinger, iverksatt rettslig inkasso, utpanting er foretatt, utlegg er tatt eller hvor andre forhold som svikt i likviditet eller soliditet eller brudd på øvrige klausuler i låneavtaler med banken, klassifiseres også som misligholdt. Utlån og andre engasjement som ikke er misligholdte, men hvor situasjonen til selskapet gjør det sannsynlig at banken påføres tap, klassifiseres som tapsutsatte.

Før hvert kvartalsskifte blir alle engasjement i de to høyeste risikoklassene gjennomgått med hensyn til eventuell nedskrivning. Andre vesentlige engasjement blir gjennomgått årlig uavhengig av risikoklasser.

Nedskrivning for tap på utlån foretas når det foreligger objektive bevis for at et utlån til en kunde eller en gruppe av utlån til kunder, har verdifall.

Individuelle nedskrivninger foretas dersom det foreligger objektive bevis på redusert kredittkvalitet hos kunden.

Objektive bevis på at et utlån har verdifall inkluderer observerbare data institusjonen har kjennskap til om følgende tapshendelser:

- Vesentlige finansielle problemer hos debitor
- Betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd
- Innvilget utsettelse av betaling eller ny kreditt til betaling av termin, avtalte endringer i rentesatsen eller i andre av talevilkår som følge av finansielle problemer hos debitor
- Det anses som sannsynlig at debitor vil inngå gjeldsforhandling, annen finansiellrestrukturering eller at debtors bo blir tatt under konkursbehandling

Nedskrivningen beregnes som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdi av estimerte framtidige kontantstrømmer neddiskontert med lånets effektive rente. Verdi av pantsikkerhet fastsettes til antatt realisasjonsverdi på forventet framtidig realisasjonstidspunkt.

Den effektive renten som benyttes, er lånets effektive rente før objektive indikasjoner på verdifall ble identifisert.

Nedskrivninger reverseres helt eller delvis når verdifallet anses å være helt eller delvis bortfalt.

Når banken konstaterer tap på engasjement, som det tidligere er gjennomført individuelle nedskrivninger på, blir hele tapet rapportert som konstatert i perioden, mens den individuelle nedskrivningen blir tilbakeført. Innkomne beløp på tidligere avskrevne engasjement, rapporteres som reduksjon i tap på utlån og garantier.

Utlån som ikke har vært gjenstand for individuelle vurderinger for verdifall, vurderes samlet i grupper. Utlån som er vurdert individuelt, men hvor nedskrivning ikke er foretatt, blir også vurdert i grupper.

Vurderingen baseres på objektive indikasjoner for verdifall som har inntruffet på balansedagen og som kan knyttes til gruppen. Gruppene er definert som utlån med like risiko- og verdiegenskaper basert på inndeling av kundene etter hovedsektorer og hovednæringer samt risikoklasse.

Beregning av nedskrivningsbehov foretas per kundegruppe med utgangspunkt i estimater for konjunktursituasjonen samt tapserfaring for de respektive kundegruppene. Gruppenedskrivninger reduserer engasjementenes regnskapsførte verdi i balansen.

Objektive bevis for at en gruppe av utlån har verdifall omfatter observerbare data som fører til en målbar reduksjon i estimerte fremtidige kontantstrømmer fra utlånsgruppen, herunder:

- Negative endringer i betalingsstatus til debitorer i utlånsgruppen, eller
- Nasjonale eller lokale økonomiske forhold som korrelerer med mislighold i utlånsgruppen.

Individuelle og gruppevis nedskrivninger resultatføres som tap på utlån og garantier.

Overføring av låneporteføljer til SpareBank 1 Boligkreditt AS

SpareBank 1 Boligkreditt AS er etablert som kredittforetak etter konsesjon fra Finanstilsynet og er lokalisert i Stavanger. Hovedformålet med foretaket er å sikre eierne stabil og langsiktig finansiering til konkurransedyktige priser. Lov med forskrifter som gir foretaket anledning til å utstede obligasjoner med fortrinnsrett, ble ferdigstilt juni 2007. SpareBank 1 Lom og Skjåk har ved utgangen av 2014 overført 818,1 mill. kr. i boliglån til foretaket og beløpet er ikke med i note 14 c) "Risikoklassifisering".

Låneporteføljen føres ut av balansen på det tidspunkt reell risiko vedrørende utlånene er overført og kontroll over rettighetene til utlånene er bortfalt.

Aksjer i felleskontrollert virksomhet

Investering i felleskontrollerte virksomheter er regnskapsført til historisk kostpris. Nedskrivning til virkelig verdi skjer dersom verdifallet anses for å være varig og virkelig verdi er lavere enn historisk kostpris. Eventuelle nedskrivninger blir reversert når grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede. Utbytte fra felleskontrollerte virksomheter regnskapsføres det året det mottas.

Aksjer, aksjefond og egenkapitalbevis

Ikke børsnoterte aksjer og andeler i deltagerlignede selskaper er klassifisert som anleggsmidler og vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi per post. Eventuelle nedskrivninger blir reversert når grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Aksjer, aksjefond og egenkapitalbevis som er notert på børs, er klassifisert som omløpsmidler. Hvert enkelt verdipapir blir vurdert til den laveste verdi av anskaffelseskost og børskurs pr 31.12.

Frem til 30.9.14 ble aksjer, aksjefond og egenkapitalbevis klassifisert som handelsportefølje og verdivurdert til virkelig verdi. Etter 30.9.14 blir disse verdivurdert til laveste verdis prinsipp. For aksjer, aksjefond og egenkapitalbevis anskaffet før 30.9.14 er det beregnet ny anskaffelseskost med utgangspunkt i markedsverdier pr. 30.9.14.

Obligasjoner og sertifikater

Obligasjoner og sertifikater er klassifisert som omløpsmidler. Hvert enkelt papir blir vurdert til den laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi pr 31.12.2014.

Frem til 30.9.14 ble obligasjoner, sertifikater og ansvarlige lån klassifisert som handelsportefølje og verdivurdert til virkelig verdi. Etter 30.9.14 blir disse verdivurdert til laveste verdis prinsipp. For obligasjoner, sertifikater og ansvarlige lån anskaffet før 30.9.14 er det beregnet ny anskaffelseskost med utgangspunkt i markedsverdier pr. 30.9.14.

Egenutstedte obligasjoner

Tilbakekjøp av egne obligasjoner for nedregulering av gjeld nettoføres mot obligasjonsgjelden. Tap eller gevinst som har oppstått ved kjøp eller salg av egne obligasjoner i annenhåndsmarkedet behandles som over- eller underkurs ved utstedelse.

I 2014 hadde ikke banken beholdning av egne utstedte obligasjoner.

Eiendom, anlegg og utstyr

Investeringer i eiendom, anlegg og utstyr balanseføres til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Anskaffelseskosten inkluderer utgifter for å anskaffe eiendelen. Utgifter påløpt etter at driftsmidlet er tatt i bruk, slik som løpende vedlikehold, resultatføres. Øvrige utgifter som forventes å gi fremtidige økonomiske fordeler, blir balanseført. Avskrivningene starter når eiendelene er klare for bruk. Avskrivningene er lineært fordelt over driftsmidlenes økonomiske levetid.

Overtatte eiendeler

Overtatte eiendeler som overtas i forbindelse med inndrivelse av engasjementer og som er ment for rask realisasjon, regnskapsføres i balansen som omløpsmidler. Eiendelene vurderes til antatt realisasjonsverdi på overtakelsestidspunktet. Eventuelle tap/gevinster ved avhendelse eller revurdering av verdi på slike eiendeler, føres som tap/reduksjon i tap på utlån. Bankens hadde ved utgangen av regnskapsåret 2014 ingen overtatte eiendeler.

Skatter

Overskuddsskatt blir beregnet etter ordinære skatteregler. Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt/skattefordel. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattemessige resultat. Utsatt skatt/skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi, samt skattevirkninger av underskudd til fremføring. Utsatt skattefordel vil bare bli balanseført i den grad det er sannsynlig at fordelen vil bli realisert i fremtiden. I tillegg til overskuddsskatt betaler banken formuesskatt til staten med 0,3 %. Skatten inngår i betalbar skatt.

Verdipapirgjeld og ansvarlig lånekapital

Verdipapirgjeld og ansvarlig lånekapital omfatter utstedte sertifikater, obligasjoner, ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner. Verdipapirgjelden og den ansvarlige lånekapitalen er pr 31.12.2014 vurdert til amortisert kost korrigert for over-/underkurs.

Pensjoner

Bankens pensjonsordninger behandles regnskapsmessig i henhold til Norsk Regnskapsstandard 6

Pensjonsforpliktelser og pensjonskostnader for ytelsesbaserte pensjonsordninger beregnes etter forsikringsmessige prinsipper av uavhengig aktuar. Pensjonskostnaden, som er et nettobeløp, består av periodens pensjonsopptjening for de ansatte, rentekostnad av beregnet pensjonsforpliktelse, forventet avkastning på pensjonsmidlene, samt påslag for arbeidsgiveravgift. Nåverdien av fremtidige brutto pensjonsforpliktelser sammenholdes med virkelig verdi av innbetalte og oppsparte midler. Nåverdien av fremtidige definerte ytelser beregnes ved å diskontere fremtidige utbetalinger ved bruk av rentesatsen for norske statsobligasjoner. Estimatavvik behandles etter prinsippet for korridor slik at avvik utover 10 % resultatføres, mens det resterende justerer netto i balansen.

Beregning av pensjonsforpliktelse innebærer bruk av skjønn og estimater på en rekke parametere. Det henvises til 17 for en nærmere beskrivelse av hvilke forutsetninger som er lagt til grunn.

AFP ordning i privat sektor

Frå 1.1.2011 er det innført nye regler for AFP i privat sektor. Ny AFP ordning skal finansieres med premier fra alle arbeidsgiverne med en prosentandel av lønn. Dette i motsetning til gammel ordning hvor den enkelte bank betalte en egenandel på 60 -100 % ved AFP uttak for bankens ansatte.

Ny AFP ordning er ansett å være en ytelsesbasert basert ordning. Administrator har pr i dag ikke beregnet forventet over- eller underdekning for ordningen som helhet, og av den grunn vil ny AFP ordning måtte behandles som en innskuddsordning. Årspremien er bokført som kostnad i 2014.

Usikre forpliktelser

Banken utsteder finansielle garantier som ledd i den ordinære virksomheten. Tapsvurderinger skjer som ledd i vurderingen av tap på utlån og etter de samme prinsipper og rapporteres sammen med disse. Det foretas nedskrivninger for andre usikre forpliktelser dersom det er sannsynlighetsovervekt for at forpliknelsen materialiserer seg og de økonomiske konsekvensene kan beregnes pålitelig. Det gis opplysninger om tapsutsatte forpliktelser som ikke fyller kriteriene for balanseføring dersom de er vesentlige.

Finansielle derivater

Banken tok i januar 2013 en sikringsforretning i form av en swap-avtale som sikrer banken mot svingninger i rente på utlån med fast rente. Swap-avtalen er regnskapsført som sikringsinstrumenter som ikke balanseføres så lenge sikringene anses som effektive. Netto oppgjør for de finansielle derivatene resultatføres på samme regnskapslinje som rente fra den balanseposten som instrumentet skal sikre (sikringsobjektet).

Bruk av estimat i utarbeidelsen av årsregnskapet

Ledelsen har brukt estimater og forutsetninger som har påvirket eiendeler, gjeld, inntekter, kostnader og opplysning om potensielle forpliktelser. Dette gjelder særlig nedskrivninger på utlån. Fremtidige hendelser kan medføre at estimatene endrer seg. Estimater og de underliggende forutsetningene vurderes løpende. Endringer i regnskapsmessige estimater regnskapsføres i den perioden endringene oppstår. Hvis endringene også gjelder fremtidige perioder, fordeles effekten over inneværende og fremtidige perioder.

Hendelser etter balansedagen

Ny informasjon etter balansedagen om selskapets finansielle stilling på balansedagen, er hensyntatt i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker selskapets finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke selskapets finansielle stilling i fremtiden, er opplyst dersom dette er vesentlig.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metoden og viser hvordan banken får tilført midler og hvordan disse er disponert.

Note 3 Finansiell risikostyring

Overordnet ansvar og kontroll

Risikostyring i SpareBank 1 Lom og Skjåk er i en prosess for å identifisere, håndtere og følge opp risikoer slik at samlet risikoeksponering er i samsvar med bankens valgte risikoprofil. Risikostyringen skal støtte opp under strategisk utvikling og måloppnåelse for derved å medvirke til finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Dette skal oppnås gjennom:

- En sterk bedriftskultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring
- En god forståelse av hvilke risikoer som driver inntjeningen
- Å tilstrebe optimal kapitalanvendelse innenfor vedtatt forretningsstrategi, dog slik at de til enhver tid strategiske kapitalmål oppfylles
- Å unngå at uventede enkelthendelser skal kunne skade bankens finansielle stilling i alvorlig grad
- Utnyttelse av mulig synergi- og diversifiseringseffekter

Styret skal påse at SpareBank 1 Lom og Skjåk har en ansvarlig kapital som er forsvarlig i forhold til ønsket risikoprofil og myndighetsfastsatte krav. Styret fastsetter de overordnede prinsippene for risikostyring, herunder mål, rammer, fullmakter og retningslinjer. Administrerende banksjef er ansvarlig for å etablere en forsvarlig risikostyring. Dette betyr at administrerende banksjef er ansvarlig for at det innføres effektive risikostyringsfunksjoner og –systemer og at risikoeksponeringen overvåkes.

De ulike forretningsområdene er ansvarlige for den daglige risikostyringen innenfor eget ansvarsområde og skal påse at risikostyring og –eksponering er innenfor de rammer og fullmakter som er fastsatt.

Risk controller er ansvarlig for risikostyring og compliance samt å videreutvikle bankens rammeverk for helhetlig risikostyring og kontroll, herunder risikoanalyser, metoder, modeller og systemer i henhold til anerkjente prinsipper. I tillegg er risk controller ansvarlig for overordnet risikoovervåkning og periodisk risikorapportering til styret.

Risikoen til SpareBank 1 Lom og Skjåk tallfestes blant annet gjennom beregning av forventet tap og risikojustert kapital. For beregning av kredittrisiko benyttes modell utviklet av SpareBank 1 Alliansen. Modellen tar utgangspunkt i statistiske beregninger og baserer seg på at den risikojusterte kapitalen skal dekke 99,9 % av mulige uventede tap. Beregning av risikojustert kapital for øvrige risikotyper, baserer seg i større grad på kvalitative metoder.

For å sikre en effektiv og hensiktsmessig prosess for risiko- og kapitalstyring, skal rammeverket baseres på de elementer som reflekterer måten styret og ledelsen styrer SpareBank 1 Lom og Skjåk på, så som:

- Strategisk målbilde
- Organisering og bedriftskultur
- Risikokartlegging
- Risikoanalyse
- Stresstester
- Risikostrategier
- Kapitalstyring (inkl. avkastning og kapitaldekning)
- Rapportering
- Oppfølging
- Beredskapsplaner
- Compliance (etterlevelse)

Nedenfor er det gitt en nærmere beskrivelse av finansiell risikostyring knyttet til kreditt risiko, markedsrisiko og likviditetsrisiko.

Kreditt risiko

Den største finansielle risikoeksponeringen til SpareBank 1 Lom og Skjåk er kreditt risiko i utlånsporteføljen. Kreditt risiko er risikoen for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke har evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser overfor banken. Styret gjennomgår ved behov bankens styringsdokumenter og bevilgningsreglement for utlånsvirksomheten. Gjennom styringsdokumentene defineres bankens kredittpolicy og det fastsettes overordnede mål for eksponering knyttet til portefølje og enkeltkunder. Samlet danner dette grunnlaget for fastsettelse av ønsket risikoprofil. Gjennom bevilgningsreglementet delegeres kredittfullmakt til administrerende banksjef innenfor visse rammer. Administrerende banksjef kan videredelegere fullmakter. De delegerte fullmaktene er relatert til enkeltengasjementers størrelse og risiko.

SpareBank 1 Lom og Skjåk bruker statistiske modeller utviklet i SpareBank 1 Alliansen som grunnlag for beregning av risiko og kategorisering av kredittporteføljen. Med bakgrunn i modellene kategoriseres kundene i følgende undergrupper; svært lav, lav, middels, høy og svært høy risiko, samt misligholdte engasjementer. Banken etterstreber å prise kreditt risiko. Bankens portefølje av rentebærende verdipapirer påfører også banken kreditt risiko. Styret gjennomgår jevnlig bankens finansstrategi hvor det fastsettes rammer for maksimal portefølje av rentebærende verdipapirer samt maksimalrammer for eksponering pr. bransje og pr. utsteder.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for tap som skyldes endringer i renter og aksje-/verdipapirkurser. Markedsrisiko oppstår hovedsakelig i forbindelse med bankens investeringer i verdipapirer og som følge av fundingaktiviteten. Styring av markedsrisiko skjer gjennom styrevedtatte rammer.

SpareBank 1 Lom og Skjåk sine posisjoner i forhold til rammer rapporteres periodisk til styret og ledelsen. For aksjerisiko er det etablert maksimalrammer mot aksjemarkedet.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at SpareBank 1 Lom og Skjåk ikke er i stand til å refinansiere sin gjeld eller ikke har evnen til å finansiere økninger i eiendeler uten vesentlige ekstrakostnader. Banken styrer sin likviditetsrisiko gjennom måltall for kundeinnskudd i forhold til brutto utlån til kunder, andel langsiktig kapitalmarkedsfinansiering og krav til egenkapital samt krav til lengden på den tidsperioden hvor banken skal være uavhengig av ny finansiering fra markedet. I praksis skjer likviditetsstyringen gjennom likviditetsprognoser, valg av løpetid på bankens innlån, inngåelse av avtaler om trekkrettigheter, overføring til SpareBank 1 Boligkreditt AS og deponering av verdipapirer mot låneadgang i Norges Bank. Vi viser til note 25.

Valutarisiko

SpareBank 1 Lom og Skjåk er indirekte, men i begrenset grad, eksponert for risiko gjennom valutahandel. Banken stiller utlånsgarantier for kunder overfor finansinstitusjoner som formidler valutalån. Bankgarantier for valutalånene inngår i den ordinære engasjementsvurderingen og kommentarer knyttet til utlån dekker den valutarisikoen banken er eksponert for.

Det har i perioden etter balansedagen og frem til avleggelse av regnskap 16.2.2015 vært betydelige endringer i kurser på enkelte valutaer som banken er eksponert i. Antatte konsekvenser er hensyntatt i tapsvurderinger.

Note 4 Netto renteinntekter

	2014	2013
Renteinntekter		
Renter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	5 471	4 558
Renter av utlån til og fordringer på kunder	174 999	168 841
Renter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	3 668	3 555
Sum renteinntekter	184 137	176 954
Rentekostnader		
Renter på gjeld til kredittinstitusjoner	9	123
Renter på innskudd fra og gjeld til kunder	71 439	64 438
Renter på ansvarlig lånekapital	2 256	2 878
Renter på utstedte verdipapirer	23 191	25 445
Renter annen gjeld	17	14
Avgifter til bankenes sikringsfond	2 103	2 032
Sum rentekostnader	99 015	94 930
Sum netto renteinntekter	85 122	82 024

Note 5 Netto provisjonsinntekter

	2014	2013
Provisjonsinntekter		
Garantiprovisjon	4 323	4 625
Verdipapiromsetning og - forvaltning	3 032	3 413
Forsikringstjenester	5 888	4 567
Betalingsformidling	9 719	9 495
Boligkreditt	10 509	9 902
Andre provisjonsinntekter	188	267
Sum provisjonsinntekter	33 659	32 269
Provisjonskostnader		
Betalingsformidling	0	0
Andre gebyrer og provisjonskostnader	2 069	2 014
Sum provisjonskostnader	2 069	2 014
Sum netto provisjonsinntekter	31 590	30 255

Note 6 Andre driftsinntekter

	2014	2013
Driftsinntekter faste eiendommer	3	3
Andre driftsinntekter	493	418
Sum andre driftsinntekter	496	421

Note 7 Utbytte

	2014	2013
Utbytte fra aksjer, andeler og grunnfondsbevis	11 905	10 308
Utbytte fra datterselskap	0	0
Utbytte fra felleskontrollert virksomhet*	12 213	709
Sum utbytte	24 117	11 017

* Inkluderer utbytte fra SamSpar Bankinvest II AS på 9,6 mill kr.

Note 8 Netto verdiendring på verdipapirer

	2014	2013
Netto realiserte verdiendring på sertifikater og obligasjoner	-2 448	529
Netto urealiserte verdiendring på sertifikater og obligasjoner	4 155	2 623
Netto realiserte verdiendring på aksjer, aksjefond og EK bevis*	31 948	663
Netto urealiserte verdiendring på aksjer, aksjefond og EK bevis	-18 973	11 739
Netto inntekter/ kostnader (-) på valuta og finansielle derivater	838	808
Sum netto verdiendring på verdipapirer	15 520	16 362

* Av dette er 8.746 bokført, ikke realisert verdiendring pga endring av verdivurderingsprinsipp
Gevinst ved salg av Nets AS utgjør kr. 8,2 mill kr

Note 9 Personalkostnader og ytelser til ledende ansatte og tillitsvalgte

	2014	2013
Lønn	25 954	24 618
Pensjoner (note 17)	2 747	624
Sosiale kostnader	4 936	4 318
Sum personalkostnader	33 637	29 560

Ansatte	2014	2013
Antall årsverk pr. 31.12.*	47	44
Antall ansatte pr. 31.12:	49	46

* inkludert 3 i foreldrepermisjon i 2014

På grunn av god intern drift i 2014 vedtok styret å utbetale overskuddsdeling til alle ansatte med kr 25.000 pr. årsverk. Rentesubsidiering utlån til ansatte utgjør i 2014 171.000 kr. Det var ingen rentesubsidiering av utlån til ansatte for 2013. Ingen tillitsvalgte har i kraft av sine verv rentesubsidiering på utlån. Utlån til ansatte, se note 14a.

Ytelser til ledende ansatte i 2014

Tittel	Navn	Ordinær lønn	Andre godtgj.	Pensjonskostnader	Sum	Lån
Adm. banksjef	Arne Henning Falkenhaus	1 308	295	320	1 923	3 644
	Arne Henning Falkenhaus *					13 226
Viseadm. banksjef	Pål Åge Sjurgard	865	22	84	971	1 073
Banksjef bedrift	Nils Arne Haugen	801	23	137	961	2 671
Banksjef kundesenter	Ingvar Olstad	718	21	61	800	1 295
Banksjef stab	Grethe Bakke Eggen	792	13	66	871	1 000
Mark.- og komm.ansv.	Kristin Nygård Lonbakken	593	22	29	644	3 463

* Samlet engasjement til nærstående (personer/selskap).

For valutalån er oppgitt høyeste beløp av garanti for valutalånet og reell verdi av valutalånet pr. 31.12.14

Lånevilkår til adm. banksjef er på det ene lånet er 2,07% med restløpetid 12 år og 6 mnd. På de to andre lånene er rentesatsen 3,75% med restløpetid på henholdsvis 3 år og 9 mnd og 2 år og 3 mnd. Vilkår for lån til øvrige ledende ansatte avviker ikke fra de generelle bestemmelsene som gjelder for alle ansatte. Representanter i selskapsorganer har lån til ordinære vilkår.

Adm. banksjef kan fratre ved fylte 62 år med en samlet pensjon på 70% av lønn på fratreddes-tidspunktet. Ansettelsesavtale med adm. banksjef medfører ingen øvrige forpliktelser for banken ved fratreden. Den øvrige ledergruppen har ikke rettigheter utover ordinær pensjon tilsvarende øvrige ansatte ref omtale under regnskapsprinsipper (note 2 og note 17).

Ytelser til styret i 2014

Tittel	Navn	Honorar	Lån
Styreleder	Sevald Sperstad	161,0	1 350
	Sevald Sperstad *		11 169
Nestleder	Hans Kristen Skamsar	66,0	700
	Hans Kristen Skamsar *		3 016
Styrets medlemmer:	Anne Lise Marstein	59,0	1 300
	Anne Wangen	51,0	871
	Anne Wangen *		28 952
Ans. representant	Rune Teigen	55,0	1 600
Sum		392,0	48 958

* Samlet engasjement til nærstående (personer/selskap) til de respektive styremedlemmer
 For valutalån er oppgitt høyeste beløp av garanti for valutalånet og reell verdi av valutalånet
 pr. 31.12.14

Lånevilkår til styreleder er 3,9%.

Ansattes representant i styret mottar også ordinær lønn, opptjener pensjonsrettigheter og mottar øvrig godtgjørelse som ikke er inkludert i tabellen over.

Ytelser til kontrollkomiteén i 2014

Tittel	Navn	Honorar	Lån
Leder	Tordis Brandsar	29,0	3 249
Medlemmer	Kirsti Kolsøe Morken	19,0	0
	Kirsti Kolsøe Morken*		1 310
	Ola Lund	19,0	0
	Ola Lund*		12 055
Sum		67,0	16 614

* Samlet engasjement til nærstående (personer/selskap) til de respektive medlemmer
 av kontrollkomiteén.
 For valutalån er oppgitt høyeste beløp av garanti for valutalånet og reell verdi av valutalånet
 pr. 31.12.14

Styret og kontrollkomiteen har ikke avtaler om annet vederlag enn styre-/møtehonorer.

Ytelser til forstandskapet i 2014

Tittel	Navn	Honorar	Lån
Leder	Erik Frisvold	16,0	909
	Erik Frisvold*		200
Øvrige medl.	Samlede ytelser	70,0	22 515

* Samlet engasjement til nærstående (personer/selskap) til forstandskapets leder

* 28 medlemmer av forstandskapet og valgkomitéene har mottatt til sammen kr. 70.000 i ytelse.

Gruppering låneengasjement forstandskapets medlemmer

Forstandskapets medlemmer har låneengasjement mellom kr 0,- og 3,672 mill. kr., og fordelt i grupper som følger:

Antall	Intervall låneengasjement pr.
12	0 kr.
15	0 - 1,5 mill kr.
3	1,5-3,0 mill kr.
2	over 3,0 mill kr.

Note 10 Driftskostnader

	2014	2013
IKT kostnader	8 500	8 449
Markedsføring	4 603	3 231
Øvrige administrasjonskostnader	4 261	3 381
Driftskostnader faste eiendommer	928	934
Ordinære avskrivninger (note 12)	3 104	3 155
Leiekostnader *	1 860	1 746
Andre driftskostnader	13 269	12 317
Sum andre driftskostnader	36 525	33 213

Banken har en leieavtale med AS Midtgard. Leieavtalen gjelder i 15 år fra 01. juli 2007 med rett til forlenging. Ved forlenging har begge parter rett til reforhandling av vilkårene. Bankbygningen i Lom er sin helhet benyttet til egen virksomhet og det er ingen avtale om overtakelse av anleggsmiddelet. Den årlige leien utgjorde 0,744 mill kr i 2014. Arealet er 718 kvm.

Banken leier lokaler for sin filial i Vågå. Leieavtalen løper til 01. juni 2015. Betalt leie i år 2014 beløper seg til 0,272 mill. kr.

Banken åpnet i 2012 ny filial på Dombås og leier lokalene. Leieavtalen gjelder fra 01. mai 2012 og ut 2021. Avtalen forlenges automatisk med 5 år om gangen om ikke noen av partene senest 12 måneder før utløpet av den aktuelle leieperioden har gitt varsel om at leieforholdet ikke ønskes fornyet. Leien for 2014 utgjør kr. 0,544 mill kr. Arealet er totalt 332 kvm inkl. fellesareal på 56 kvm.

Bankbygningen i Skjåk er i sin helhet eiet av banken og er benyttet til egen virksomhet.

Kostnadsførte honorarer til bankens eksterne revisor (eks. mva)	2014	2013
Lovpålagt revisjon	534	548
Skatterådgivning	29	16
Andre attestasjonstjenester	37	19
Andre tjenester	88	190
Merverdiavgift	172	193
Sum kostnadsførte godtgjørelser til revisor	859	966

Note 11 Skatter

Utsatt skatt og utsatt skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende forskjeller vurderes mot hverandre innenfor samme tidsintervall. Dette innebærer at skattereduserende midlertidige forskjeller som forventes å reversere langt frem i tid, ikke kan utlignes mot skatteøkende forskjeller som forventes å reversere før.

Spesifikasjon av midlertidige forskjeller og beregning av utsatt skatt/utsatt skattefordel på balansedagen. Spesifikasjon av grunnlag for utsatt skatt:

	31.12.2014	31.12.2013	Endring
Anleggsmidler	469	984	-515
Verdipapirer	1 577	-2 356	4 113
Overfinansiering pensjonsmidler	5 637	6 732	-1 095
Andre avsetninger	0	0	0
Sum utlignbare forskjeller	7 683	5 180	2 503
Utsatt skatteforpliktelse	2 074	1 450	624

Nedenfor er det vist hvordan man kommer fra regnskapsmessig resultat til skattegrunnlag for beregning av overskuddsskatt.

	2014	2013
Ordinært resultat før skatt	75 973	57 977
Ikke fradragsberettigede kostnader	89	12
Skattefrie inntekter inkl. utbytte	-53 995	-25 451
Ikke fradragsberettigede tap verdipapirer	19 367	0
Skattepliktig andel fra deltakende selskap	209	0
Endring midlertidige forskjeller	-2 503	-4 905
Årets skattegrunnlag	39 140	27 633
Skattesats	27 %	27 %
Beregnet overskuddsskatt	10 568	7 737
Beregnet formueskatt	1 667	1 437
Balanseført betalbar skatt	12 235	9 174

Kontroll av årets skattekostnad	2014	2013
27 % av ordinært resultat før skatt	20 513	16 234
Effekt ikke fradragsberettigede kostnader	24	3
Effekt ikke skattepliktige inntekter inkl. utbytte	-14 579	-7 126
Effekt av ikke fradragsberettigede tap	5 178	0
Effekt av skattepliktig andel deltagende selskap	56	0
Forskjell avsatt og utliknet skatt tidligere år	-117	-131
Formueskatt	1 667	1 437
Resultatført skattekostnad	12 743	10 417
Effektiv skattesats	16,8 %	18,0 %
Effektiv skattesats eks formuesskatt	14,6 %	15,5 %

Note 12 Driftsmidler

	Maskiner, inventar og transportmidler	Bygninger og andre faste eiendommer	Sum
Anskaffelseskost 01.01.2014	36 839	31 713	68 552
Tilgang i 2014	738	478	1 216
Avgang i 2014	-1 182	0	-1 182
Anskaffelseskost 31.12.2014	36 395	32 191	70 950
Samlede ordinære avskrivninger	31 262	10 129	41 391
Bokført verdi 31.12.2014	5 133	22 062	27 195

Ordinære avskrivninger 2014	1 912	1 183	3 104
-----------------------------	-------	-------	-------

Avskrivningssatser i %	20-30	4-10
------------------------	-------	------

Eiendommer	Kommune	Eiendomstype	Total areal m ²	Herav eksternt utleid m ²	Balanseført verdi
Sparebank 1					
Lom og Skjåk	Lom	Forretnings- og kontorbygg	398	-	12 276
Sparebank 1					
Lom og Skjåk	Skjåk	Forretnings- og kontorbygg	698	-	6 000
Dombås	Dovre	Forretnings- og kontorbygg	275	-	929
Gjevingpynten	Risør	Feriested	112	-	2 857
Sum			1 483	0	22 062

Note 13 Kredittinstitusjoner – fordring og gjeld

	31.12.2014	31.12.2013
Utlån til fordringer på kred. inst. u. avtalt løpetid	336 985	314 028
Utlån til og fordringer på kre.d inst. m. avtalt løpetid	25 000	0
Sum utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	361 985	314 028
Gjennomsnittlig rente	1,6 %	1,6 %

Note 14 a) Utlån til og fordringer på kunder

	31.12.2014	31.12.2013
Kasse-/drifts- og brukskreditter	259 790	268 633
Byggelån	161 717	121 539
Nedbetalingslån	3 489 363	3 036 237
Brutto utlån og fordringer på kunder	3 910 870	3 426 409
Herav utlån til ansatte	67 656	60 777
Gjennomsnittlig rente brutto utlån	5,0 %	5,1 %

Av bankens utlån er det utlån med avtalt fastrente som kan avvike fra bokført verdi. For øvrige utlån med flytende rente anses bokført verdi å tilsvare markedsverdi.

Av nedbetalingslån utgjør fastrente utlån	31.12.2014	31.12.2013
Bokført verdi	83 063	125 886
Markedsverdi	84 581	128 499
Bankens maksimale eksponering for kredittrisiko	31.12.2014	31.12.2013
Brutto utlån	3 910 870	3 426 409
-Nedskrivninger på individuelle utlån	-13 162	-19 116
-Nedskrivninger på grupper av utlån	-30 222	-24 800
Sum netto utlån og fordringer på kunder	3 867 487	3 382 493
Ubenyttet bevilgning	220 475	212 793
Garantier	243 662	250 403
Maksimal eksponering for kredittrisiko	4 331 624	3 845 689

Sikkerhetsverdier

Banken benytter sikkerheter for å redusere kredittrisikoen. Bankens reelle maksimale kredittrisiko er derfor vesentlig lavere enn tabellen ovenfor viser. Sikkerheter kan være i form av fysisk sikkerhet, kontantdepot etter avtalt motregning, samt avgitte kausjoner fra privatpersoner og selskaper. Fysisk sikkerhet skal som hovedregel være forsikret og kan for eksempel være bygninger, boliger, driftsmidler og/eller varelager.

	31.12.2014	31.12.2013
Sum av sikkerhetsverdier, inkl. lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt	5 422 125	4 895 695

Note 14 b) Utlån til og fordringer på kunder

Tall i mill. kroner	Brutto utlån		Garantier	
	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2013
Offentlig sektor	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansiell sektor	33,0	17,3	0,0	0,0
Næringsdrivende	1 560,6	1 331,8	182,9	188,7
Lønnstakere	2 317,3	2 077,3	60,8	61,7
Sum utlån og garantier fordelt på ulike sektorer	3 910,9	3 426,4	243,7	250,4
Overført SpareBank 1 Boligkreditt	818,1	845,5		

Note 14 c) Risikoklassifisering av utlån, garantier og kreditter

Risikoklassifisering

	Brutto utlån		Garantier		Ubenyttede bevilgninger	
	31.12.14	31.12.13	31.12.14	31.12.13	31.12.14	31.12.13
Svært lav	34,9%	34,9%	32,4%	34,6%	51,6%	49,9%
Lav	28,5%	31,3%	29,9%	35,2%	13,6%	30,6%
Middels	14,9%	15,2%	3,2%	8,4%	10,8%	10,3%
Høy	11,0%	4,6%	18,5%	9,8%	15,8%	3,4%
Svært høy	8,5%	10,9%	14,0%	11,3%	7,0%	5,2%
Misligholdte/nedskrevet	2,1%	3,2%	2,0%	0,8%	1,2%	0,6%
Sum	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Det er i 2014 foretatt endringer i beregningsmodellene i porteføljestyingsverktøyet, som øker det forventede tapet (EL) og det uventede tapet (UL). I tillegg er nivået for beregning av sannsynligheten for mislighold (PD) kalibrert. I sum svekker endringene porteføljesammensetningen gjennom negativ migrering i akkumulerte risikogrupper. Risikoklassifiseringen for 2013 er rescoret etter samme reviderte modell som for data for 2014.

Endring i porteføljesammensetningen i 2014 er preget av økt andel av bedriftsmarkedsporteføljen i høy akkumulert risikogruppe. Migreringen skyldes marginale svekkelser i PD-nivå for enkelte BM-engasjement, men tilstrekkelig for negativ migrering fra middels til høy risiko. På tross av negativ migrering i akkumulerte risikogrupper i BM, er den volumvektede sannsynlighet for mislighold blant friske BM-engasjement redusert med 0,14 prosentpoeng. Volumvektet PD for friske engasjement i PM-porteføljen ble marginalt forbedret i 2014 og andelen i de tre høyeste risikogruppene redusert med 1,37 prosentpoeng. Porteføljekvaliteten er nærmere beskrevet i avsnitt Kredittrisiko i årsmelding under punkt Intern kontroll og risikostyring.

Note 14 d) Utlån og garantier fordelt på geografisk område

Tall i mill. kroner	Brutto utlån		Garantier	
	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2013
Lom	693,1	624,1	52,6	57,0
Skjåk	587,3	540,5	66,9	83,3
Vågå	636,1	620,6	34,6	36,9
Lesja/Dovre	245,7	145,8	5,2	1,5
Oslo / Akershus	1 035,4	833,1	55,8	49,1
Resten av landet	713,3	662,3	28,6	22,7
Sum utlån og garantier fordelt på geografiske områder	3 910,9	3 426,4	243,7	250,4

Note 14 e) Utlån, garantier og bevilgninger fordelt på næringer

Tall i mill. kroner	Brutto utlån		Garantier		Ubenyttede bevilgninger	
	31.12.14	31.12.13	31.12.14	31.12.13	31.12.14	31.12.13
Lønnstakere og lignende	2 317,3	2 077,4	60,8	61,7	88,6	82,3
Bygg/anlegg/kraft	166,7	141,6	37,9	32,0	40,3	12,1
Primærnæring	413,0	347,1	22,2	22,2	36,4	44,5
Industri	72,3	54,7	2,6	7,1	7,7	2,8
Handel	65,1	70,8	6,7	2,4	18,6	21,7
Tjenesteyt. næring	876,5	734,8	113,5	125,1	28,9	49,4
Sikringsfondet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum utlån, garantier og bev. fordelt på næringer	3 910,9	3 426,4	243,7	250,4	220,5	212,8

Note 14f) Misligholdte og tapsutsatte engasjementer samt tap på utlån fordelt på næringer

Tall i mill. kroner	Misligholdte engasjementer		Tapsutsette engasjementer		Individuelle nedskr. på utlån og garantier	
	31.12.14	31.12.13	31.12.14	31.12.13	31.12.14	31.12.13
Primærnæring	2,6	3,8	0,0	0,4	0,3	0,0
Industri	0,0	6,9	0,0	2,0	0,0	5,9
Bygg/anlegg/kraft	0,9	8,5	6,4	2,0	1,2	0,5
Handel	26,6	27,0	0,0	0,1	4,8	3,6
Tjenesteyt. næring	30,8	22,5	6,8	1,8	4,7	4,7
Lønnstakere og lignende	7,0	18,6	0,0	1,9	2,2	4,5
Sum misligholdte og tapsutsatte engasjement fordelt på næringer	67,9	87,3	13,1	8,0	13,1	19,2

Banken har ikke misligholdte eller øvrige tapsutsatte garantier.

	31.12.14	31.12.13
Resultatført rente på utlån der det er gjort nedskrivning	2 217	2 449

Note 14 g) Utvikling siste 5 år misligholdte og tapsutsatte engasjement

Tall i mill. kroner	2014	2013	2012	2011	2010
Brutto misligholdte engasjement	67,9	87,3	100,2	106,4	93,4
- individuelle nedskrivninger	11,2	17,7	31,7	26,8	22,9
Netto misligholdte engasjement	56,7	69,6	68,5	79,6	70,5

Øvrige tapsutsatte engasjement

Brutto tapsutsette engasjement	13,1	8,0	17,5	38,2	29,4
- individuelle nedskrivninger	1,9	1,5	6,3	4,5	2,0
Netto tapsutsatte engasjement	11,2	6,5	11,2	33,7	27,4

Vi har definert et engasjement til å være misligholdt etter 90 dager etter forfall.

For brutto misligholdte engasjementer over 90 dager er aldersfordelingen pr. 31.12.2014:

3 til 6 måneder	8 830
6 til 9 måneder	2 683
Over 9 måneder	56 434
Brutto misligholdte	67 947

For misligholdte eng. med nedskrivninger over 90 dager er aldersfordelingen pr. 31.12.2014:

3 til 6 måneder	0
6 til 9 måneder	0
Over 9 måneder	47 162
Brutto misligholdte	47 162

For misligholdte eng. uten nedskrivninger over 90 dager er aldersfordelingen pr. 31.12.2014:

3 til 6 måneder	8 830
6 til 9 måneder	2 683
Over 9 måneder	9 272
Brutto misligholdte	20 785

Note 14 h) Individuelle nedskrivninger

	31.12.2014	31.12.2013
Individuelle nedskrivninger pr. 01.01	19 117	37 720
- periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuell nedskrivninger	-10 496	-28 943
+ økte individuelle nedskrivninger i perioden	4 050	6 106
+ nye individuelle nedskrivninger i perioden inkl amortiseringseffekt	993	5 000
- tilbakeføring av individuelle nedskrivninger i perioden	-545	-766
Sum individuelle nedskrivninger pr. 31.12	13 119	19 117

Det er kun foretatt individuelle nedskrivninger på utlån til og fordringer på kunder.

De individuelle nedskrivningene fordeler seg som følger:

Individuelle nedskrivninger på;	31.12.2014	31.12.2013
bedriftsengasjement	9 667	14 318
privatengasjement	3 452	4 799
Sum individuelle nedskrivninger pr. 31.12.	13 119	19 117

Note 14 i) Gruppenedskrivninger

	31.12.2014	31.12.2013
Gruppevisse nedskrivninger pr. 01.01.	24 800	33 191
+/- periodens endring i gruppevisse nedskrivninger	5 422	-8 391
Gruppevisse nedskrivninger pr. 31.12.	30 222	24 800

De gruppevisse nedskrivningene pr 31.12.2014 inkluderer hendelser etter balansedagen som økte gruppeavsetningene med 5,0 mill kroner.

De gruppevisse nedskrivningene er ikke tilordnet spesielle næringer, men avsatt ut i fra en total vurdering av engasjementene. Det er kun foretatt gruppenedskrivninger på utlån til og fordringer på kunder. Gruppenedskrivningene fordeler seg som følger:

Gruppevisse nedskrivninger fordelt på;	31.12.2014	31.12.2013
bedriftsengasjement	24 101	18 579
privatengasjement	6 121	6 221
Sum gruppenedskrivninger pr. 31.12.	30 222	24 800

Note 14 j) Oversikt over kostnadsførte tap på utlån og garantier

	2014	2013
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	-4 955	-17 584
+/- periodens endring i gruppevisse nedskrivninger	5 422	-8 391
+ periodens konstaterte tap som tidligere er avsatt som nedskrivning	9 505	43 199
+ periodens konstaterte tap som tidligere ikke er avsatt som nedskrivning	2 055	2 767
+/- periodens inngang på tidligere perioders kostnadsførte tap	-1 318	-665
Kostnadsført tap på utlån og garantier	10 710	22 788

Note 15 Obligasjoner og sertifikater

	31.12.2014	31.12.2013
Sertifikater	0	0
Obligasjoner	158 868	167 074
Sum obligasjoner og sertifikater	158 868	167 074

Obligasjoner	Pålydende	Ansk. kost	Markedsverdi	Bokført verdi
Obligasjoner utstedt av staten	0	0	0	0
Obligasjoner utstedt av fylkeskommuner og kommuner	0	0	0	0
Obligasjoner utstedt av finansielle foretak *	152 648	154 066	153 817	153 817
Obligasjoner utstedt av andre	5 000	5 051	5 060	5 051
Sum obligasjoner	157 648	159 117	158 877	158 868

* Inkludert ansvarlige lån - se note 18

Alle verdipapirene er børsnoterte og i NOK. Frem til og med 30.9.2014 ble verdipapirene vurdert til markedsverdi men etter dette blir verdipapirene vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og markedsverdi. For verdipapirer anskaffet før 30.9.14 er markedsverdien 30.9.14 lagt til grunn som kostpris. Gjennomsnittlig effektiv rente på obligasjoner og sertifikater utgjør 2,32% mot 2,31% i 2013. Rente er beregnet ut fra 12 måneders gjennomsnittlig beholdning.

Note 16 a) Aksjer, andeler og egenkapitalbevis

	31.12.2014	31.12.2013
Aksjer vurdert som anleggsmidler (a)	122 964	157 279
Andeler i selskap med delt ansvar (a)	604	604
Aksjer vurdert som omløpsmidler (b)	1 990	8 704
Rentefond vurdert som omløpsmidler (c)	6 566	
Aksjefond vurdert som omløpsmidler (c)	6 858	23 229
Egenkapitalbevis vurdert som omløpsmidler (d)	12 113	15 403
Sum aksjer, andeler og grunnfondsbevis	151 095	205 219

Alle verdipapirer under (b) og (d) er verdipapirer i børsnoterte selskaper.

Selskapets navn	Antall aksjer	Eierandel i %	Ansk. kost	Markeds-verdi	Bokført verdi
894111232 SpareBank1 Næringskreditt AS	81 869	*	10 234	10 234	10 234
988738387 Sparebank1 Boligkreditt AS	285 609	*	42 869	42 869	42 869
996294625 SamSpar Bankinvest II AS	63 818	7,70 %	10 955	10 955	10 955
979391285 Eiendoms-kreditt AS	10 938	*	1 119	1 119	1 119
883982282 Bank Asept AS	140		70	70	70
995400073 Nordito Property AS	16 369	*	79	79	79
975966453 SpareBank 1 Kredittkort AS	16 774	*	5 199	5 199	5 199

991032517	Nordisk Areal Invest AS	27 500	*	2 008	1 403	1 403
974324180	SpareBank 1 Nordvest EK-bevis	19 230		2 000	2 000	2 000
Aksjer ikke spesifisert		*		447	447	447
				74 979	74 374	74 374

Aksjer i felleskontrollert virksomhet

977061164	SamSpar AS	66 850	7,54%	47 954	47 954	47 954
992083832	SamSpar Bankinvest AS	405	3,74%	635	635	635
Sum aksjer i felleskontrollerte virksomheter				48 589	48 589	48 589

Aksjer i selskaper med delt ansvar

987804467	SamSpar Utvikling DA	593 412	3,30%	593	593	593
987804467	SamSpar utvikling DA EK	10 224	3,30%	10	10	10
Sum aksjer i selskaper med delt ansvar				604	604	604
Sum aksjer vurdert som anleggsmidler (a)				124 172	123 567	123 567

* Bankens eierandeler i disse selskapene er ubetydelige (under 1 %)

Beholdningsendringer av aksjer vurdert som anleggsmidler (ekst ds)

Inngående balanse	157 884
Tilgang	8 984
Avgang	-7 300
Tilbakebetaling av innbetalt kapital	-36 192
Reversert nedskrivning	192
Utgående balanse	123 567

Hovedtall for felleskontrollerte virksomheter i 2014

	Årsresultat	Egenkapital
SamSpar AS	331 297	965 145
SamSpar Bankinvest AS	55 833	637 152

		Beholdning antall	Opprinnelig kostpris	Beregnet kostpris**	Markeds- verdi	Bokført verdi
Selskapets navn:						
Omløpsaksjer - børsnoterte						
937895321	Sporebanken Rogaland*	37 909	718	2 312	1 990	1 990
Sum aksjer vurdert som omløpsmidler (b)			718	2 312	1 990	1 990
Aksjefond						
982271517	Odin Offshore*	9 179	2 000	2 099	1 738	1 738
982306566	Odin Eiendom*	4 338	1 223	2 153	2 583	2 153
980146618	Odin Norge*	1 352	2 000	2 967	3 110	2 967
Sum aksjefond vurdert som omløpsmidler (c)			5 223	7 219	7 431	6 858
Rentefond						
983900232	Pluss Likviditet II	1 216	1 218		1 218	1 218
982076218	Holberg OMF	53 129	5 347		5 347	5 347
Sum aksjefond vurdert som omløpsmidler (c)			6 565		6 565	6 565

Egenkapitalbevis - børsnoterte					
952706365	Sparebanken Nord-Norge*	114 135	2 749	4 417	4 554
937889275	SpareBank 1 Ringerike-Hadeland*	8 268	1 025	1 186	1 282
937901003	SpareBank 1 SMN*	96 074	2 468	5 740	5 620
837884942	SpareBank 1 Østfold-Akershus*	7 600	836	889	889
Sum EK-bevis vurdert som omløpsmidler (d)			7 078	12 233	12 345
				12 113	

* Bankens eierandeler i disse selskapene er ubetydelige (under 1 %)

**Beholdning av omløpsaksjer, aksjefond og egenkapitalbevis ble frem tom. 30.9.14 vurdert etter markedsverdi som handelsportefølje. Etter 30.9.14 blir hvert enkelt verdipapir vurdert etter den laveste verdi av kostpris og markedsverdi pr 31.12.14. For verdipapirer anskaffet før 30.9.14 brukes markedsverdien på dato for overgang av verddivurderingsprinsipp som beregnet kostprisdato.

Note 16 b) Aksjer i datterselskaper / tilknyttede selskaper

		Ansk.- dato	Forretnings- kontor	Antall aksjer	Eierandel i %	Kostpris
929695674	Midtgard AS	18.08.71	Lom	1 410	50 %	1 410
981067703	EM 1 Lillehammer og Gudbrandsdal AS	23.09.05	Lillehammer	267	21 %	1 536
982909651	Næringsshagen Nord-Gudbrandsdal	30.11.00	Vågå	150	22 %	150
Sum aksjer i tilknyttede selskap						3 096
912616339	Verdigjenvinning Lom og Skjåk AS	02.10.13	Lom	100	100 %	220
Sum aksjer i datterselskap						220

Hovedtall for tilknyttede virksomheter og datterselskaper

	Regnskapsår	Årsresultat	Egenkapital
AS Midtgard	2013	-132	2 956
Næringsshagen Nord-Gudbrandsdal AS	2013	0	456
EM 1 Lillehammer og Gudbrandsdal AS	2014	2 148	3 815
Verdigjenvinning Lom og Skjåk AS	2013	-2	218

Mellomværende med Midtgard AS

	31.12.2014	31.12.2013
Nedbetalingslån	6 189	5 443
Kassakreditt	0	211
Innskudd	579	102

Mellomværende med Verdigjenvinning Lom og Skjåk AS

	31.12.2014	31.12.2013
Nedbetalingslån	0	0
Kassakreditt	1 174	0
Innskudd	7	204

Midtgard AS har i tillegg husleie som nevnt i note 10 pr 31.12.2014.

Øvrige mellomværende med tilknyttede selskaper er ikke av vesentlig karakter.

Note 17 Pensjonsforpliktelser

Spesifikasjon av pensjonsforpliktelser

Banken har ytelsesbaserte pensjonsordninger i Sparebank 1 Livsforsikring AS. Ansatte som ble tilsatt etter 01.07.2007 er tilknyttet en innskuddsbasert ordning gjennom samme selskap. For den innskuddsbaserte ordningen vil årets pensjonskostnad tilsvare årets påløpne premie.

Banken har inngått avtale om førtidspensjonsordning til adm. Banksjef som fremt til 2014 har vært en sikret ordning. Banken har tatt midlene tilbake til egen bok og ordningen defineres dermed nå som en usikret ordning.

Ved beregningene er følgende forutsetninger lagt til grunn:	2014	2013
Diskonteringsrente	2,30 %	4,10 %
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	3,20 %	4,40 %
Årlig lønnsregulering	2,75 %	3,75 %
Årlig økning i folketrygdens grunnbeløp (G)	2,50 %	3,50 %
Årlig regulering av pensjoner	0,10 %	0,60 %
Frivillig avgang/turnover til 50 år	2,5 %	2,5 %
Frivillig avgang/turnover f.o.m 50 år	0,0 %	0,0 %
Uttakssannsynlighet AFP	IA	IA
Benyttet levealderstabell	K2005	K2005

Medlemmer i ytelsesbasert pensjonsordning	31.12.2014	31.12.2013
Antall personer med i pensjonsordning	39	39
herav aktive	24	25
herav pensjonister og uføre	15	14

Medlemmer i innskuddsbasert pensjonsordning	31.12.2014	31.12.2013
Antall personer med i pensjonsordning	26	22

	Sikrede ordninger		Usikrede ordninger	
	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2013
Beregnet brutto pensjonsforpliktelse	-53 815	-42 194		
Estimert pensjonsforpliktelse banksjef	0	-1 975	-2 304	
Estimert brutto verdi av banksjef pensjonsmidler	45 002	40 690		
Estimert brutto verdi av pensjonsmidler				
Ikke resultatførte planendringer				
Ikke resultatførte estimatendringer og avvik	16 423	10 210	331	
Netto pensjonsforpliktelser før arbeidsgiveravgift	7 610	6 731	-1 973	
Avsatt arbeidsgiveravgift (inkl i forpliktelsen)				
Balanseførte pensjonsforpliktelser *	7 610	6 731	-1 973	0

* Pensjonsordningen til adm banksjef var i 2014 definert som en sikret ordning, men er i 2014 tatt tilbake til egen bok og defineres dermed som en usikret ordning pr. 31.12.14.

	Sikrede ordninger		Usikrede ordninger	
	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2013
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	-1 343	-1 237	0	0
Nåverdi av årets pensjonsopptjening banksjef	0	-98	-116	0
Rentekostnad av påløpte pensjonsforpliktelser	-1 710	-1 539	-81	0
Resultatført netto forpliktelse ved avkorting/oppgjør				1 006
Resultatført andel akturielt tap ved avkorting/oppgjør				
Forventet avkastning på pensjonsmidler	1 764	1 582	63	
Resultatført planendring				
Resultatført estimatendringer og avvik	-816		-55	
Resultatført avkorting ved endring AFP				
Omkostninger	-372	-337		
Avsatt arbeidsgiveravgift (inkl i bruttobeløp)		0		
Pensjonskostnad inkl arbeidsgiveravgift	-2 477	-1 629	-189	1 006
Pensjonskostnad innskuddsbasert ordning	-605	-494		
Kostnad knyttet til ny AFP ordning	-432	-312		
Sum pensjonskostnad	-3 514	-2 435	-189	1 006

Banken har bokført en pensjonskostnad knyttet til innskuddsbasert ordning på 0,605 mill. kroner. Kostnader knyttet til AFP ordning er 0,432 mill kroner. Samlet pensjonskostnad for 2014 utgjør 3,703 mill. kroner.

Note 18 Ansvarlig lån

	31.12.2014	31.12.2013
Samarbeidende Sparebanker AS	2 663	2 663
Sum bokført under utlån:	2 663	2 663
SpareBank 1 Boligkreditt AS	8 144	0
SpareBank 1 Kredittkort AS	654	0
Sum bokført under sertifikater og obligasjoner	8 798	0
Sum ansvarlig lån/ fondsobligasjoner	11 461	2 663

Note 19 Innskudd fra kunder

	31.12.2014		31.12.2013	
	Beløp	Gj.snittlig rentesats %	Beløp	Gj.snittlig rentesats %
Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	654 405	0,45 %	569 309	0,46 %
Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid	2 522 272	2,78 %	2 239 853	2,82 %
Sum innskudd fra kunder	3 176 677	2,38 %	2 809 162	2,41 %

Gjennomsnittrente er beregnet som et gjennomsnitt for de respektive balansepostene pr 31.12.2014

Av innskudd fra kunder utgjør fastrente innskudd pr. 31.12.2014:

Bokført verdi	1 120
Markedsverdi	1 120

Innskudd fra kunder fordelt på næringer:

	31.12.2014	31.12.2013
Lønnstakere og lignende	1 952 725	1 664 685
Bygg/anlegg/kraft	126 345	106 930
Primærnæring	212 959	200 343
Industri	41 349	47 572
Handel	51 277	41 407
Tjenesteyt. næring	490 313	456 242
Offentleg sektor	301 709	291 983
Sum innskudd fordelt på næring	3 176 677	2 809 162

Innskudd fra kunder fordelt på geografisk område:

	31.12.2014	31.12.2013
Lom	823 070	752 183
Skjåk	852 207	785 831
Vågå	467 419	433 514
Lesja/Dovre	135 277	98 567
Oslo / Akershus	361 224	317 261
Resten av landet	516 165	400 028
Andre/ ufordelt	21 316	21 778
Sum innskudd fordelt på geografiske områder	3 176 677	2 809 162

Note 20 Gjeld

	31.12.2014		31.12.2013	
	Beløp	Gj.snittlig rentesats %	Beløp	Gj.snittlig rentesats %
Lån fra kredittinstitusjoner	0	0,00	0	0,00
Sertifikatlån	0	0,00	0	0,00
Obligasjonsgjeld	824 492	2,61	799 242	3,25
Sum obligasjonsgjeld og andre låneopptak	824 492	2,61	799 242	3,25

Gjennomsnittlig rentesats er beregnet ut fra sum renter hittil i år delt på gjennomsnittsbalanse hittil i år.

Gjelden har følgende forfallstruktur;

	Beløp	Andel
2015	199 799	24,2 %
2016	300 026	36,4 %
2017	149 924	18,2 %
2018	74 826	9,1 %
2019	99 917	12,1 %
Obligasjonsgjeld og andre låneopptak	824 492	100 %

Note 21 Ansvarlige lån

	31.12.2014	31.12.2013
Fondsobligasjoner*	0	50 000
Annen ansvarlig lånekapital	50 000	0
Sum ansvarlig lånekapital	50 000	50 00

	Låneopptak	Siste forfall	Pålydende	Innløsningsrett	Kupongrente
Ansvarlig lån**	16.12.14	Evigvarende	50 000	fra 2019	Flytende

* Rentekostnader på fondsobligasjon pålydende MNOK 50 som ble innfridd 8.10.2014 utgjorde MNOK 2,178 for regnskapsåret 2014

** Rentekostnader utgjør MNOK 0,078 for regnskapsåret 2014. Kostnader ved låneopptak er bokført med 125.000

Note 22 Egenkapital

Sum egenkapital	31.12.2014	31.12.2013
Egenkapital pr 1.1	497 751	453 102
Korrigerings av tidligere års feil knyttet til periodisering av over/underkurs		-2 363
Årets resultat	63 229	47 561
Avsatt til gaver	-500	-550
Sum egenkapital pr 31.12	560 480	497 750

	2014		2013	
Resultatsammendrag	kroner	i % av GFK	kroner	i % av GFK
Netto renteinntekter	85 122	1,91 %	82 024	2,02 %
Netto prov.innt., utbytte og andre inntekter	56 203	1,26 %	41 692	1,03 %
Verdiendring verdipapir	15 520	0,35 %	16 362	0,40 %
Sum inntekter	156 845	3,52 %	140 078	3,45 %
Sum driftskostnader	70 162	1,58 %	62 774	1,55 %
Tap på utlån og garantier	10 710	0,24 %	19 326	0,48 %
Resultat før skatt	75 973	1,71 %	57 977	1,43 %
Resultat etter skatt	63 229	1,42 %	47 561	1,17 %

Note 23 Kapitaldekning

Grunnlag kapitaldekning	31.12.2014	31.12.2013
		Konsolidert
Sparebankens fond	560 479	497 750
Sum egenkapital	560 479	497 750
AVA fradrag		
Overfinansiering av pensjonsforpliktelser	-5 555	-5 018
Frdrag ansvarlig kapital i andre fin.inst.		-15 112
Frdrag for direkte og indirekte investeringer i selskap i finansiell sektor	-49 425	
Avsatt kapitaldekningsreserve		-88 518
Sum ren kjernekapital	505 499	389 102
Fondsobligasjon		50 000
Frdrag for direkte og indirekte investeringer i selskap i finansiell sektor		
Sum kjernekapital	505 499	439 102
Tilleggskapital utover kjernekapital		
Ansvarlig lån	50 000	
Frdrag for direkte og indirekte investeringer i selskap i finansiell sektor	-30 277	
Netto ansvarlig kapital	525 222	439 102
Risikovekta beregningsgrunnlag		
Kreditt-, motparts- og forringelserisiko	2 687 090	2 405 054
Posisjons-, valuta-, og varerisiko	-	62 263
Operasjonell risiko	260 960	223 087
Frdrag i beregningsgrunnlaget		-128 425
Svekket kredittverdighet hos motpart (CVA-risiko)	63	
Sum beregningsgrunnlag	2 948 113	2 561 979

Ren kjernekapitaldekning	17,15 %	15,19 %
Kjernekapitaldekning	17,15 %	17,14 %
Kapitaldekning	17,82 %	17,14 %

Konsolidert kapitaldekning i 2013 inkluderer SamSpar AS, SamSpar Bankinvest AS.

Beregningsgrunnlag for kreditt-, motparts, -og forringelsesrisiko

Institusjoner	11 664
Foretak	1 318 069
Massemarkedsengasjementer	0
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	1 147 270
Forfalte engasjementer	56 556
Obligasjoner med fortrinnsrett	10 597
Fordring på institusjoner og foretak med korts. rating	32 474
Andeler i verdipapirfond	7 645
Egenkapitalposisjoner	77 486
Øvrige engasjementer	25 329
	2 687 090

Beregningsgrunnlag for operasjonell risiko 260 960

Beregningsgrunnlaget er gjennomsnittelig inntekt siste 3 år

Note 24 Finansielle instrumenter

Swap avtaler	Nominelt beløp		Virkelig verdi	
	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2013
Sikring av utlån til og fordringer på kunder	50 000	50 000	-556	-344
Sikring av innskudd fra og gjeld til kunder	0	0	0	0
Sikring av gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	0	0	0
Sum	50 000	50 000	-556	-344

Nominelt beløp tilsvare det referansebeløp (hovedstol) som er avtalt i bytteavtalene og som er grunnlag for beregning av renter og avkastning. Virkelig verdi tilsvare det banken vil betale/motta ved realisasjon av avtalene.

Note 25 Markedsrisiko

a) Likviditetsrisiko

Post i balansen	Uten løpetid	Inntil 1 mnd	1 mnd til 3 mnd	3 mnd til 1 år	1 år til 5 år	Over 5 år	Sum
Kontanter og fordringer på sentralbanker	53 114	0	0	0	0	0	53 114
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	336 984	0	0	0	0	25 000	361 984
Utlån til og fordringer på kunder	426 573	30 456	33 247	155 556	643 990	2 621 049	3 910 871
Obligasjoner og sertifikater	1 576	0	0	0	133 287	24 005	158 868
Øvrige eiendeler	139 422	18 855	0	0	0	844	159 121
Sum eiendeler	957 669	49 311	33 247	155 556	777 277	2 670 898	4 643 958
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	0	0	0	0	0
Innskudd fra og gjeld til kunder	0	3 176 677	0	0	0	0	3 176 677
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	0	0	199 733	624 759	0	824 492
Øvrig gjeld	4 046	7 560	3 307	17 397	0	0	32 310
Ansvarlig lån	0	0	0	0	0	50 000	50 000
Egenkapital	0	0	0	0	0	560 479	560 479
Sum gjeld og egenkapital	4 046	3 184 237	3 307	217 130	624 759	610 479	4 643 958
Poster utenom balansen:							
Ikke-balanseførte fin. instrumenter							
	0	0	0	0	0	0	0
Netto likviditetsekspos.	953 623	-3 134 926	29 940	-61 574	152 518	2 060 419	0

Kassekreditt og byggelån er klassifisert i intervallet fra 3 måneder til 1 år.

Pr 31.12.2014 hadde banken følgende lånemuligheter i Norges Bank og avtalte trekkrettigheter:

Type	Låneadgang/ramme	Herav trukket beløp
Låneadgang i Norges Bank	101	0
Trekkrettighet oppgjørskonto	50	0

b) Renterisiko

Post i balansen	Uten løpetid	Inntil 1 mnd	1 mnd til 3 mnd	3 mnd til 1 år	1 år til 5 år	Over 5 år	Sum
Kontanter og fordringer på sentralbanker	18 215	34 899	0	0	0	0	53 114
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	336 984	25 000	0	0	0	0	361 984
Utlån til og fordringer på kunder	1 576	0	157 292	0	0	0	159 121
Sum eiendeler	4 343 705	59 903	168 606	12 029	59 715	0	4 643 958
Gjeld til kredittinst.	0	0	0	0	0	0	0
Innskudd fra og gjeld til kunder	3 175 557	0	1 120	0	0	0	3 176 677
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	0	824 492	0	0	0	824 492
Øvrig gjeld	32 310	0	0	0	0	0	32 310
Ansvarlig lånekapital	0	0	50 000	0	0	0	50 000
Egenkapital	560 479	0	0	0	0	0	560 479

Sum gjeld og egenkapital	3 768 346	0	875 612	0	0	0	4 643 958
Poster utenom balansen:							
Ikke-balanseførte							
fin. instrumenter	0	0	50 000	0	0	0	50 000
Samlet renterisiko	575 359	59 903	-657 006	12 029	59 715	0	50 000

Ikke balanseførte finansielle instrumenter er en swap-avtale (ref. note 24) med et nominelt beløp på kr. 50 mill.

Renterisiko oppstår som følge av at rentebærende eiendeler og forpliktelser har ulik gjenstående rentebindingstid. Den totale renterisikoen kan splittes i tre elementer:

- basisrisiko
- rentekurverisiko
- spreadrisiko

Basisrisiko er den verdiendring på bankens eiendeler og gjeld som finner sted når hele rentekurven parallellforskyver seg. Denne risikoen er vist i tabellen ved at renterisiko er beregnet som effekten på instrumentenes virkelige verdi av en renteendring hvor hele rentekurven forutsettes å parallellforskyve seg med ett prosentpoeng. Det er ikke tatt hensyn til administrativ renterisiko.

Basisrisiko (mill. kr)	2014	2013
Likvide eiendeler	-0,6	-0,1
Utlån til og fordringer på kunder	-9,4	-8,2
Fastrenteutlån	-1,7	-4,5
Obligasjoner og sertifikater	-0,4	-0,5
Øvrige eiendeler	-5,6	-6,7
Sum eiendeler	-17,8	-20,0
Gjeld til kredittinstitusjoner	0,0	0,0
Innskudd fra og gjeld til kunder	7,8	6,8
Fastrenteinnskudd	0,0	0,2
Obligasjonslån	1,8	1,9
Øvrig gjeld	0,1	0,0
Ansvarlig lånekapital	0,2	0,1
Sum gjeld og egenkapital	9,9	9,0
Total renterisiko, effekt på resultat etter skatt	-8,0	-11,0

Negativt fortegn indikerer at banken taper på en renteoppgang.

(Effekten av ikke-balanseførte finansielle instrumenter er ikke med i denne tabellen)

Tabellen under viser den såkalte rentekurverisikoen, dvs. risikoen for at rentekurven forskyver seg ulikt innenfor ulike tidsbånd ved en renteendring, ved å måle bankens netto renteeksponering innenfor de ulike tidsintervallene.

Rentekurverisiko (mill. kr)	2014	2013
0 - 3 mndr	-0,7	0,1
3 - 12 mnd	-0,1	-0,6
12 - 36 mndr	-7,0	-6,7
36 - 60 mndr	-0,2	-3,8
over 60 mndr	0,0	0,0
Total renterisiko, effekt på resultat etter skatt	-8,0	-11,0

(Effekten av ikke-balanseførte finansielle instrumenter er ikke med i denne tabellen)

Spreadrisikoen er risikoen for at markedets prising av de enkelte utstedere ikke endrer seg tilsvarende som de underliggende referanserentene, for eksempel statsrentene eller swaprentene.

Spreadrisiko (mill. kr)	3,5	2,7
--------------------------------	------------	------------

Note 26 Garantiansvar

Garantiansvar fordelt på garantiformer	31.12.2014	31.12.2013
Betalingsgarantier	16 307	12 242
Kontraktsgarantier	41 694	37 374
Lånegarantier	184 271	200 341
Annet garantiansvar	1 390	446
Sum garantiansvar	243 662	250 403

Note 26 Pantstillelser

Det er innskudd og deponert obligasjoner på 135,5 mill kr som sikkerhet for opptak av D-lån og F-lån i Norges Bank. F-lån er det instrumentet som primært blir brukt for å tilføre likviditet til banksystemet fra Norges Bank. F-lån er lån mot sikkerhet i verdipapirer til fast rente og gitt løpetid. Løpetiden på F-lån varierer og avhenger av likviditetssituasjonen i banksystemet.

Building a better
working world

Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young AS

Storgt. 132, NO-2615 Lillehammer
Postboks 324, NO-2602 Lillehammer

Foretaksregisteret: NO 976 389 387 MVA

Tlf: +47 61 38 10 00

Fax: +47 61 27 01 01

www.ey.no

Medlemmer av den norske revisorforening

Til forstandskapet i
Sparebank 1 Lom og Skjåk

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Sparebank 1 Lom og Skjåk, som består av balanse per 31. desember 2014, resultatregnskap som viser et overskudd på kr 63 229 419 og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets og administrerende banksjefs ansvar for årsregnskapet

Styret og administrerende banksjef er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og administrerende banksjef finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for bankens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av bankens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet for Sparebank 1 Lom og Skjåk avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av bankens finansielle stilling per 31. desember 2014 og av dets resultater for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

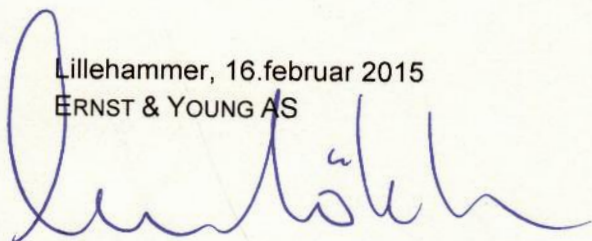
Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til disponering av resultatet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at styret og daglig leder har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av bankens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Lillehammer, 16.februar 2015
ERNST & YOUNG AS

Lars Løkken
statsautorisert revisor

MELDING FRA KONTROLLKOMITEEN I SPAREBANK 1 LOM OG SKJÅK

Melding til Forstanderskapet i SpareBank 1 Lom og Skjåk og Kredittilsynet om kontrollkomitéens arbeid i år 2014.

Kontrollkomitéen har i kalenderåret avholdt 7 møter. Arbeidet har nedfelt seg i 19 saksnummer i Kontrollkomitéens møteprotokoll.

Kontrollkomitéens virksomhet har omfattet følgende:

- Gjennomgang av bankens kontrollrutiner og undersøkt om disse har blitt fulgt.
- Ført kontroll med bankens låneengasjementer og de tilhørende sikkerheter, gjennomgått overtrekk av konti og garantiforpliktelser.
- Ført kontroll med at forvaltningen av sparebankens midler og bankens virksomhet for øvrig er drevet i overensstemmelse med Sparebanklovens § 24, jfr. § 25, bankens vedtekter, forstanderskapets vedtak og andre bestemmelser banken plikter å rette seg etter.

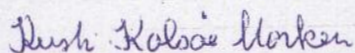
Videre har kontrollkomitéen gjennomgått styrets møte- og beretningsprotokoll, og komitéen har også deltatt i møte med bankens styre, forstanderskapets formann og bankens revisor.

Kontrollkomitéen har fått framlagt de tilleggsopplysninger og de dokumenter som den i det enkelte tilfellet har bedt om eller som den har hatt bemerkninger til.

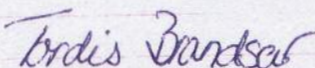
Kontrollkomitéen har gjennomgått styrets årsberetning, revisors beretning, resultatregnskapet og balansen. Kontrollkomitéen vil tilrå at det framlagte resultatregnskap og balansen fastsettes som SpareBank 1 Lom og Skjåks regnskap for år 2014.

Lom, den 16. februar 2015

Kontrollkomitéen for SpareBank 1 Lom og Skjåk

Kirsti Kolsøe Morken

Tordis Brandsar

Ola Lund

SpareBank1 Lom og Skjåk

Erklæring fra styrets medlemmer og adm.banksjef

Avgitt i samsvar med Lov om verdipapirhandel §5-5 2 ledd pkt. 3

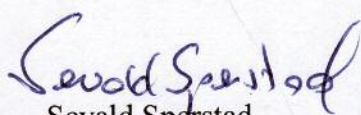
Styret og adm.banksjef har i dag behandlet og godkjent årsberetningen og årsregnskapet for SpareBank1 Lom og Skjåk for kalenderåret 2014 og pr. 31.desember 2014.

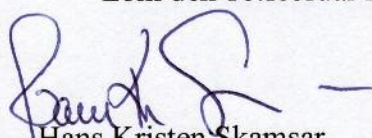
Årsregnskapet er avlagt i samsvar med regnskapslovens og god norsk regnskapsskikk pr. 31.desember 2014.

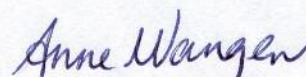
Årsberetningen er i samsvar med regnskapslovens krav og Norsk Regnskapsstandard pr. 31. desember 2014.

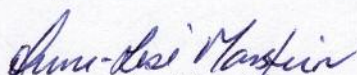
Etter styrets og adm.banksjefs beste overbevisning er årsregnskapet 2014 utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av bankens eiendeler, gjeld og finansielle stilling og resultat pr. 31.desember 2014. Etter styrets og adm. banksjefs beste overbevisning gir også beskrivelsen av de mest sentrale risiko-og usikkerhetsfaktorer banken står overfor i neste regnskapsperiode en rettviseende oversikt.

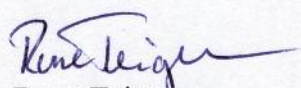
Lom den 16.februar 2015

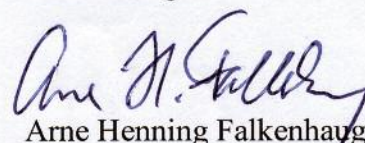

Sevald Spørstad
styreleder

Hans Kristen Skamsar

Anne Wangen

Anne Lise Marstein

Rune Teigen

Arne Henning Falkenhaug
Adm.banksjef

Erklæring fra styrets medlemmer og adm. banksjef

Banken har vore spent på aktiviteten og etter-spurnaden etter varer og tenester hjå lokale bedrifter. Det kan sjå ut til at dette er på eit brukbart nivå om les statistikken nedanfor. Banken har også god vekst i utlån til næringslivskunder og kundemassa aukar stadig.

Det som er positivt å registrera når vi les denne statistikken, er at det er relativt god utvikling i næringslivet i dei 5 kommunane våre. Som det framgår, er det basert på nyetablering, lønns- emd, storleik og vekst i bedriftene. Vår region har gått frå og vera nr. 58 i 2013 til nr. 34 av totalt 83 regionar i 2014. For 2012 var vi heilt nede på plass nr. 79.

Vågå er nr. 27 av totalt 428 kommunar og bedriftene i Vågå er av dei aller beste både på lønns- emd og vekst. Talet på konkursar i regionen har gått ned frå 17 i 2013 til 9 i 2014. På nyetableringar scorar vi dessverre lågt (med unntak av Skjåk som er "middels"), - men så lenge det eksisterande næringslivet går bra så er det minst like viktig. Utvikling i talet på tilsette viser ein svak attendegang sett under eitt. Jord og skogbruk sysselset mange og Lesja er den kommunen som har største andelen i jord og skogbruk. Varehandel og overnatting/servering er dei to bransjane som fylgjer som nr. 2 og 3 utanom offentlig sektor og tenester.

Reiseliv

Reiselivet melder gjennomgåande om gode tal også for 2014. Det er viktig for oss. Med ei svekka norsk krone, kan det kanskje også forventast auka trafikk frå utlandet, samt at fleire norske vil reise innanlands. Dei aller fleste av reiselivsbedriftene våre er bygd opp gjennom mange år og ein kan også seia gjennom generasjonar. Solid satsing og hardt arbeid over lang tid, gjev som oftast gode resultat. Dette gjev da moglegheit for ytterlegare satsing og utvikling av eiga bedrift.

Varehandel

Varehandel står for mellom 9% og 13% av talet på arbeidsplassar i kommunane våre. Enkelte aktørar melder om god vekst i både omsetnad og resultat og det er bra. Gode butikkar og det at ein har fleire type butikkar, påverkar nok og handelsmønsteret lokalt. Det er viktig for oss alle at vi nyttar dei butikkane vi har om vi skal behalda dei. Det vil nok bli ei forsterka satsing og konkurranse frå netthandel. Kanskje fleire lokale butikkar skulle prøva seg på netthandel?

Industri

Også her ser det ut til og vera positiv utvikling lokalt. Dei største melder om auka omsetnad også i 2014. I Skjåk har heile 13,3% av arbeidsstokken sin arbeidsplass i industrien.

Utdrag frå NHO's "Nærings NM" – kommunevis

Rangering er basert på vekst og lønns- emd, nyetableringar og næringslivet sin relative storleik

2014 (2013)	Lom	Skjåk	Vågå	Dovre	Lesja	Region	
Plassering ¹	96 (75)	257 (365)	27 (167)	334 (384)	258 (234)	34 (58)	
Nærings NM ²							
Nyetablering							
Lønns- emd ³							
Storleik ⁴							
Vekst ⁵							
Etableringar	18 (20)	15 (18)	17 (24)	16 (13)	8 (9)	104 (125)	Stat. frå Brreg
Konkursar	1 (1)	1 (4)	2 (5)	2 (5)	3 (2)	16 (20)	Stat. frå Brreg
BESTE							
NEST BESTE							
MIDDELS							
NEST DÅRLIGST							
DÅRLIGST							

¹ av 428 kommuner og 83 regioner

² totalvurdering

³ positivt årsresultat, positiv egenkapital

⁴ arbeidsplassar i høve til folketal

⁵ vekst i omsetning > kpi, vekst i verdiskaping

I dei andre kommunane er talet på tilsatte i industrien mellom 2,6% og 5,4%. Industribedriftene er også svært viktige for kundane våre innan transport.

Transport

Transportnæringa er ei viktig næring med mange lokale arbeidsplassar. Det ser ut til at næringa er "stabil" med god ordretilgang, og det er viktig at lokale bedrifter bruker lokale tjenester.

Maskinentreprenørar

For oss ser dette ut til å vera ei næring som klarar seg relativt godt i ei tøff bransje. Mange er gode til å samarbeide om større prosjekt. Dette er bra for oss alle ved at oppdraga blir i bygdene.

Landbruk

I banken sitt marknadsområde har 2014 vore eit stabilt år i landbruket. Vi har vore gjennom generasjonsskifte på ein del gardar. Færre sluttar med

mjølkeproduksjon og det er nesten ingen som sel mjølkekvotar lenger, sjølv om nokre leier ut kvota si. Nokre har gått frå mjølkeproduksjon til ammeku eller annan kjøtproduksjon.

Svineprodusentane held og stand sjølv om prisane svingar ein god del. Grunnen til det er nok mellom anna det gode fagmiljøet og den kunnskapen og bransjeinteressa som har vore i mange år. Fleire sauebønder har og utvida produksjon og andre går med planar om det same. Saubøndene har mange stadar ei utfordring i samband med rovviltsituasjonen lokalt.

Vi har registrert stor pågang av nye landbrukskunder i 2014 og då særleg i Lesja og Dovre. Dette set vi stor pris på, - og vi har "plass til endå fleire". Det viser og at etableringa vår på Dombås var viktig for å nå ut til landbruks- og næringskunder i Lesja og Dovre.

Innskytarvalde:

Arne Kvamme, Lom
Herdis Kvamme Repp, Lom
Hans Martin Graffer, Garmo
Magny Hilde, Lom
Erik Frisvold, Garmo
Ruth Edel Kvandalsvoll Kvålshagen, Bøverdalen
Sigrun Eide, Nordberg
Amund Hånsnar, Skjåk
Unni Rusten Olstad, Skjåk
Stig Thorgeir Aamodt, Skjåk
Anne Gro Skjåkødegård, Nordberg
Odd Ivar Bakken, Nordberg

Kommunevalde:

Dagfinn Kvålshagen, Bøverdalen
Norvald Hellekveen, Lom
Odd Arne Kroken, Lom
Trygve Husom, Lom
Mai Bakken, Lom
Mari Beate Kleiven, Lom
Kjell Egil Ramstad, Nordberg
Aud Hove, Skjåk
Mari Langleite Barrusten, Skjåk
Lars Kåre Mork, Nordberg
Mathilde Skamsar, Skjåk
Magne Nyhus, Nordberg

Valde av og blant dei tilsette:

Rune Torkveen, Lom
Randi Skjåkødegård, Nordberg
Per Morten Kleppe, Sel
Anne Haugen, Vågå
Amund Teigen, Skjåk
Kristin Resvoll, Skjåk

Varamedlemmer innskytarvalde:

Harald Lyngved, Garmo
Marie Galaaen, Bøverdalen
Oddny Marit Aaboen, Nordberg
Tore J. Odden, Skjåk

Varamedlemmer kommunevalde:

Bente Flaten, Bøverdalen
Per Bådshaug, Lom
Bernt Dahl, Skjåk
Audun Sperstad, Skjåk

Varamedlemmer tilsette:

Kjell Ola Haugen, Vågå
Sveinung Tykket, Lom
Laila Rusten, Skjåk

Styret:

Sevald Sperstad, Skjåk
Hans Kristen Skamsar, Skjåk
Anne Wangen, Bøverdalen
Anne-Lise Marstein, Garmo
Rune Teigen, Lom

Varamedlemmer styret:

Magny Hilde, Lom
Jostein Hole, Skjåk
Wenche Ritha Vilhelmsen, Lalm

Kontrollkomitè:

Tordis Brandsar, Skjåk
Kirsti Kolsøe Morken, Skjåk
Ola Lund, Lom

Varamedlemmer kontrollkomitè:

Kjell Arne Jøingsli, Nordberg
Solveig Storlien, Lom

SpareBank1 har i alle år vore ein god støttespelar for lokalsamfunnet, både når det gjeld idrett, kultur næringsliv og elles på det som er av flotte initiativ. I alle våre kommunar der vi har avdelingskontor, er det enormt mykje som skjer av stort og smått. Der vil banken gjerne vere med for å gjere lokalsamfunnet så rikt og mangfaldig som mogleg. Det er viktig både for å begrense fråflytting, men også for å gjere seg attraktiv for tilflytting.

Bidrag til store og små arrangement og sponsorat, samt gåver til allmennytige føremål utgjorde i 2014 vel 2 000 000. Det er spesielt viktig for banken å prioritere dei tiltak som går til barn og unge innan idrett og kultur, både lag og individuelt.

Kundetreff og konsert

Den 27. november arrangerte vi kundetreff i Oslo, med fagleg program og konsert med bandet HIGHASAKITE, der skjåkværen Trond Bersu er ein av artistane. Vi samla 480 kundar og samarbeidspartar. Vi hadde også med ei busslast med kundar frå nærmarknaden vår og hadde god hjelp frå lokale leverandørar som Gudbrandsdalsmat, Kombucha bryggeri og Reisegnister.

Andrè Villa

Banken har i feire år støtta Andrè Villa i satsinga på sin idrett! Banken er stolt samarbeidspartnar med ein av dei beste motorcrosskjørarane i verda. Han er ein god ambassadør både for oss og for lokalsamfunnet. To av våre kundar vann i haust overnatting og billett til *Skal Vi Danse* i Oslo der Villa dansa i semifinale.

Årets Ottadøl

SpareBank1 Lom og Skjåk står kvart år, saman med Fjuken, for utdeling av prisen Årets Ottadøl. Denne er gjeven til einkvan som har utmerka seg i Skjåk, Lom eller Vågå i ei årrekkje eller siste året. Det kjem inn mange flotte forslag på gode kandidatar som ein liten jury frå banken og Fjuken vel prisvinnar frå. Tor Gaute Jøingsli fekk pris og tittel, ein diplom og 10.000 kroner for å ha vore blant landets beste i skyting i fleire år. Noko som toppa seg i sommar med ein flott fjerdeplass på Landsskytterstevnet i Sandnes. Han er òg eit forbilde for yngre skyttarar i Lom og Skjåk skyttarlag.

Historisk rekneskap 1874 - 2014

År	Forvaltning	Fond	Utlån	Innskot	År	Forvaltning	Fond	Utlån	Innskot
1874*			2 557	2 234	1951	8 964 000	535 000	5 799 000	8 424 000
1875*			6 054	5 806	1952	9 736 000	555 000	6 368 000	9 175 000
1876*			9 052	8 151	1953	10 787 000	575 000	7 275 000	10 202 000
1877**			50 868	42 868	1954	12 079 000	600 000	7 695 000	11 469 000
1878	49 087	511	47 561	37 627	1955	12 061 000	620 000	7 891 000	11 431 000
1879	46 048	268	45 063	38 282	1956	12 860 000	650 000	8 008 000	12 202 000
1880	40 050		39 734	34 312	1957	14 089 000	685 000	8 507 000	13 392 000
1881	36 604		36 158	31 987	1958	15 328 000	725 000	9 057 000	14 466 000
1882	37 561	3 230	36 842	33 897	1959	16 674 000	760 000	9 282 000	15 629 000
1883	49 913		48 763	47 515	1960	17 512 000	810 000	9 702 000	16 469 000
1884	60 489	3 569	59 672	60 007	1961	18 479 000	860 000	10 529 000	17 480 000
1885	69 050	1 403	68 163	60 442	1962	20 017 000	900 000	11 202 000	18 878 000
1886	65 018	764	64 375	64 049	1963	21 335 000	965 000	11 899 000	20 246 000
1887	71 815	2 736	69 555	60 894	1964	22 376 000	1 020 000	12 875 000	21 234 000
1888	74 974	2 861	69 165	65 638	1965	24 857 000	1 100 000	13 863 000	23 607 000
1889	76 676	1 989	74 590	74 687	1966	27 554 000	1 200 000	15 433 000	26 333 000
1890	89 353	1 829	88 467	81 523	1967	30 128 000	1 325 000	17 621 000	28 732 000
1891	97 355	1 503	94 016	95 851	1968	32 727 000	1 431 000	19 672 000	31 199 000
1892	103 905	3 191	101 005	96 714	1969	35 202 000	1 576 000	22 877 000	33 240 000
1893	93 571	3 905	91 132	89 666	1970	42 860 000	1 756 000	25 234 000	40 278 000
1894	108 499	4 538	102 259	96 760	1971	48 711 000	2 031 000	28 638 000	46 265 000
1895	120 242	4 765	117 408	110 076	1972	54 823 000	2 206 000	33 690 000	51 753 000
1896	144 682	5 257	140 670	130 425	1973	63 366 000	2 270 000	37 029 000	60 091 000
1897	168 206	7 264	138 276	160 941	1974	70 019 000	2 465 000	42 637 000	65 477 000
1898	188 525	7 941	167 341	162 584	1975	82 548 000	2 375 000	51 067 000	77 896 000
1899	190 868	8 246	173 356	170 622	1976	98 126 000	3 200 000	57 031 000	92 557 000
1900	217 645	13 472	192 808	184 473	1977	118 907 000	4 300 000	72 506 000	109 203 000
1901	242 060	13 785	210 255	201 174	1978	138 897 000	6 750 000	77 893 000	129 387 000
1902	268 619	15 459	242 472	226 659	1979	160 561 000	9 600 000	96 233 000	148 241 000
1903	278 101	17 471	245 896	244 330	1980	190 619 000	13 250 000	113 063 000	172 614 000
1904	286 778	18 939	248 871	261 839	1981	217 776 000	18 000 000	131 277 000	194 829 000
1905	327 899	20 725	260 513	307 174	1982	249 487 000	24 700 000	147 006 000	219 243 000
1906	384 117	22 253	257 690	361 863	1983	278 356 000	29 091 000	163 649 000	243 246 000
1907	412 913	23 816	285 603	388 797	1984	319 571 000	33 459 000	207 543 000	279 811 000
1908	440 342	25 562	319 631	413 979	1985	375 173 000	39 325 000	245 694 000	321 067 000
1909	456 599	28 044	346 856	427 045	1986	419 461 000	44 520 000	320 714 000	354 369 000
1910	524 205	30 073	347 747	492 231	1987	488 614 000	49 131 000	386 402 000	404 785 000
1911	550 826	33 045	382 974	514 781	1988	600 014 000	53 870 000	435 032 000	454 895 000
1912	651 297	36 559	413 403	611 237	1989	633 619 000	61 749 000	477 046 000	506 905 000
1913	681 323	40 564	448 002	636 758	1990	692 049 000	68 046 000	521 752 000	566 982 000
1914	707 667	45 098	512 544	658 069	1991	740 439 000	69 774 000	550 783 000	600 998 000
1915	762 645	49 865	596 034	712 780	1992	772 780 000	92 066 000	559 683 000	644 611 000
1916	963 035	56 576	639 171	906 458	1993	805 154 000	97 669 000	583 629 000	697 334 000
1917	1 212 080	62 899	721 676	1 149 181	1994	845 370 000	108 059 000	646 093 000	723 388 000
1918	1 676 596	72 555	965 155	1 604 041	1995	860 276 000	123 862 000	660 797 000	724 828 000
1919	2 195 967	84 762	1 329 318	2 111 205	1996	930 400 000	137 013 000	726 661 000	782 641 000
1920	2 574 752	94 678	1 817 019	2 480 074	1997	968 209 000	149 155 000	823 977 000	778 361 000
1921	3 095 166	116 851	2 024 078	2 971 314	1998	1 013 308 000	159 348 000	868 478 000	811 648 000
1922	3 033 788	131 974	2 278 589	2 901 814	1999	1 115 542 000	172 931 000	972 754 000	883 166 000
1923	2 947 193	156 705	2 376 678	2 790 487	2000	1 335 948 000	187 711 000	1 195 781 000	945 046 000
1924	3 133 368	181 918	2 686 234	2 951 449	2001	1 559 292 000	197 259 000	1 412 978 000	1 110 116 000
1925	3 282 441	221 487	2 807 286	3 052 144	2002	1 713 785 000	205 066 000	1 554 751 000	1 163 807 000
1926	3 063 729	244 462	2 739 291	2 818 920	2003	1 887 066 000	223 265 000	1 705 210 000	1 280 180 000
1927	2 963 663	270 959	2 685 765	2 681 943	2004	2 092 739 000	243 719 000	1 902 969 000	1 322 617 000
1928	2 882 761	294 889	2 583 718	2 587 554	2005	2 248 505 000	273 769 000	2 017 500 000	1 533 204 000
1929	2 819 915	320 900	2 488 243	2 493 368	2006	2 551 216 000	298 142 000	2 290 264 000	1 571 512 000
1930	2 786 837	348 558	2 366 348	2 432 567	2007	3 021 793 000	319 533 000	2 582 408 000	1 733 985 000
1931	2 786 608	371 690	2 355 420	2 414 511	2008	3 175 324 000	316 968 000	2 625 615 000	1 838 020 000
1932	2 682 420	395 420	2 307 240	2 286 473	2009	3 259 323 000	354 118 000	2 699 444 000	1 970 316 000
1933	2 692 443	403 744	2 168 166	2 288 698	2010	3 634 560 000	402 705 000	3 088 942 000	2 111 622 000
1934	2 676 952	403 744	2 215 275	2 258 390	2011	3 747 240 000	426 001 000	3 159 759 000	2 375 228 000
1935	2 702 182	405 526	2 203 443	2 296 655	2012	3 909 269 000	453 102 000	3 331 873 000	2 549 823 000
1936	2 996 909	407 611	2 158 314	2 489 298	2013	4 187 461 000	497 750 000	3 426 410 000	2 809 162 000
1937	3 074 146	411 946	2 207 178	2 662 199	2014	4 643 958 000	560 475 000	3 867 487 000	3 176 677 000
1938	2 996 922	425 763	2 321 030	2 568 820					
1939	3 109 302	441 948	2 457 879	2 666 054					
1940	3 331 112	452 361	2 423 897	2 878 750					
1941	3 825 134	463 000	2 263 358	3 355 394					
1942	4 681 701	473 122	2 515 333	4 193 579					
1943	5 196 124	480 505	2 608 177	4 700 617					
1944	6 509 617	486 984	3 049 408	6 007 632					
1945	7 488 641	493 506	3 591 573	6 991 920					
1946	7 388 822	500 000	4 096 950	6 866 506					
1947	7 579 307	500 000	2 319 276	7 030 926					
1948	8 281 000	545 000	3 131 000	7 746 000					
1949	8 596 000	549 000	3 770 000	8 048 000					
1950	8 510 000	528 000	5 087 000	7 982 000					

* Tal for 1875,1876 og 1877 er i Spesidaler.

** Tal frå 1878 er i kroner.

2688 LOM

Telefon: 61 21 90 00

Telefaks: 61 21 90 01

2690 SKJÅK

Telefon: 61 21 90 00

Telefaks: 61 21 35 01

2680 VÅGÅ

Telefon: 61 21 90 00

Telefaks: 61 23 94 51

2660 DOMBÅS

Telefon: 61 21 90 00

Telefaks: 61 21 90 05

www.sbls.no

bankpost@sbls.no

Utarbeiding og oppsett: Visus, Lom.

Foto: Marit Sletten,

Hans Erik Kjosbakken, Fjuken

Trykk: Østfold trykkeri.